

"Službeni glasnik RS", br. 114/2013

Na osnovu člana 51. st. 1. i 2. Zakona o zaštiti vazduha ("Službeni glasnik RS", br. 36/09 i 10/13) i člana 23. stav 7. Zakona o spoljnotrgovinskom poslovanju ("Službeni glasnik RS", br. 36/09, 36/11 i 88/11),

Vlada donosi

UREDBU

o postupanju sa supstancama koje oštećuju ozonski omotač, kao i o uslovima za izdavanje dozvola za uvoz i izvoz tih supstanci

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet uređivanja

Član 1.

Ovom uredbom propisuje se: postupno smanjivanje potrošnje supstanci koje oštećuju ozonski omotač; uslovi i način izdavanja dozvola za uvoz i izvoz supstanci koje oštećuju ozonski omotač i proizvoda i/ili opreme koji ih sadrže ili se oslanjaju na njih; postupanje sa supstancama koje oštećuju ozonski omotač nakon prestanka upotrebe proizvoda i/ili opreme koji ih sadrže ili se oslanjaju na njih; način njihovog sakupljanja, obnavljanja, obrade ili termičkog tretmana, upotrebe i trajnog odlaganja, stavljanja u promet, način obračuna troškova njihove ponovne upotrebe; način označavanja proizvoda i/ili opreme koji sadrže supstance koje oštećuju ozonski omotač; uslovi koje moraju da ispune pravna lica i preduzetnici koji obavljaju delatnost proizvodnje, instalacije, održavanja ili servisiranja, sakupljanja, obnavljanja i obrade, kontrolu upotrebe, stavljanja u promet, trajnog odlaganja i isključivanja iz upotrebe proizvoda i/ili opreme koji sadrže ili se oslanjaju na supstance koje oštećuju ozonski omotač; procedure za proveru ispuštanja iz stacionarne rashladne i klimatizacione opreme, toplotnih pumpi i sistema za zaštitu od požara koji sadrže tri ili više kilograma supstanci koje oštećuju ozonski omotač; postupanje sa klimatizacionim sistemima u određenim motornim vozilima koji sadrže te supstance; kao i način izveštavanja o tim supstancama.

Kontrolisane supstance, smeše i nove supstance

Član 2.

Kontrolisane supstance koje oštećuju ozonski omotač, čiste ili u smeši, (u daljem tekstu: "kontrolisane supstance"), sa odgovarajućom hemijskom formulom, potencijalom oštećenja ozonskog omotača i tarifnom oznakom date su u Prilogu 1 - Lista kontrolisanih supstanci, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo.

Najčešće korišćene smeše koje sadrže kontrolisane supstance date su u Prilogu 2 - Najčešće korišćene smeše koje sadrže kontrolisane supstance, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo.

Nove supstance koje oštećuju ozonski omotač, (u daljem tekstu: "nove supstance") su supstance navedene u Prilogu 4 - Nove supstance, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo.

Značenje izraza

Član 3.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovoj uredbi imaju sledeće značenje:

- 1) **protokol** je Montrealski protokol iz 1987. godine o supstancama koje oštećuju ozonski omotač, sa poslednjim amandmanima i izmenama;
- 2) **strana** je svaka članica Protokola;
- 3) **zemlja koja nije strana Protokola** je svaka zemlja ili regionalna ekomska organizacija, koja se nije složila da bude obavezana odredbama Protokola za određenu kontrolisanu supstancu;
- 4) **kontrolisane supstance** su supstance koje oštećuju ozonski omotač i to: potpuno halogenovani hlorofluorougljovodonici, ostali potpuno halogenovani hlorofluorougljovodonici, haloni, ugljen-tetrahlorid, 1,1,1-trihloroetan (metil hloroform), metil bromid, bromofluorougljovodonici i hlorofluorougljovodonici, bilo da su čiste ili u smeši, bez obzira da li se prvi put koriste ili su sakupljene, obnovljene ili obrađene. Ovaj izraz ne obuhvata one kontrolisane supstance koje se nalaze u gotovom proizvodu ili opremi, osim cilindara koji se koriste za transport i skladištenje te kontrolisane supstance, ili zanemarljive količine kontrolisanih supstanci koje su nastale kao rezultat nenamerne, nesmotrene ili slučajne proizvodnje u toku proizvodnog procesa, iz neizreagovale sirovine ili iz njihove upotrebe kao procesnog sredstva, koje su prisutne u hemijskim supstancama u obliku nečistoća u tragovima, ili koje se emituju u toku proizvodnje proizvoda ili rukovanja njime;
- 5) **potpuno halogenovani hlorofluorougljovodonici** (CFC) su kontrolisane supstance navedene u Prilogu 1. grupi A/I ove uredbe, uključujući i njihove izomere;
- 6) **haloni** su kontrolisane supstance navedene u Prilogu 1. grupi A/II ove uredbe, uključujući i njihove izomere;
- 7) **ostali potpuno halogenovani hlorofluorougljovodonici** (CFC) su kontrolisane supstance navedene u Prilogu 1. grupi B/I ove uredbe, uključujući i njihove izomere;
- 8) **ugljen-tetrahlorid** je kontrolisana supstanca navedena u Prilogu 1. grupi B/II ove uredbe;
- 9) **1,1,1-trihloroetan** je kontrolisana supstanca navedena u Prilogu 1. grupi B/III ove uredbe;
- 10) **hlorofluorougljovodonici** (HCFC) su kontrolisane supstance navedene u Prilogu 1. grupi C/I ove uredbe, uključujući i njihove izomere;
- 11) **bromofluorougljovodonici** (HBFC) su kontrolisane supstance navedene u Prilogu 1. grupi C/II ove uredbe, uključujući i njihove izomere;
- 12) **bromohlorometan** je kontrolisana supstanca navedena u Prilogu 1. grupi C/III ove uredbe;
- 13) **metil bromid** je kontrolisana supstanca navedena u Prilogu 1. grupi E/I ove uredbe;
- 14) **nove supstance** su supstance navedene u Prilogu 4. ove uredbe, bilo da su čiste ili u smeši, bez obzira da li se prvi put koriste ili su sakupljene, obnovljene ili obrađene. Ovaj izraz ne obuhvata supstance koje se nalaze u gotovom proizvodu ili opremi, osim cilindara koji se koriste za transport i skladištenje te supstance, ili male količine svake nove supstance koja nastaje nenamerno ili slučajno u procesu proizvodnje ili iz neizreagovale sirovine;
- 15) **sirovin** je bilo koja kontrolisana ili nova supstanca koja podleže hemijskoj transformaciji u

procesu, pri čemu supstanca potpuno prelazi u drugu supstancu koja je hemijski različita od polazne, a njene emisije su zanemarljive;

- 16) **procesno sredstvo** je kontrolisana supstanca koja se koristi kao komponenta u hemijskim procesima u slučajevima u skladu sa ovom uredbom;
- 17) **proizvodnja** je količina proizvedene kontrolisane ili nove supstance, uključujući količinu proizvedenu namerno ili nemerno kao sporedni proizvod (nusproizvod), osim ako je taj sporedni proizvod uništen kao deo proizvodnog procesa ili praćenjem dokumentovane procedure u skladu sa odredbama ove uredbe. Pod "proizvodnjom" se ne podrazumeva količina koja je sakupljena, obnovljena ili obrađena ili svaka zanemarljiva količina koja je neminovno ugrađena u proizvode u tragovima ili je emitovana tokom proizvodnje;
- 18) **termički tretman** (uništavanje) je proces koji, kada se primenjuje na kontrolisanu supstancu, u skladu sa ovom uredbom, dovodi do stalne transformacije ili razgradnje celokupne supstance ili njenih značajnih delova;
- 19) **potencijal oštećenja ozonskog omotača** je brojna vrednost kojom se označava potencijalni uticaj kontrolisane ili nove supstance na oštećenje ozonskog omotača (navедена u četvrtoj koloni Priloga 1. i u trećoj koloni Priloga 4.);
- 20) **obračunski nivo proizvodnje, uvoza odnosno izvoza kontrolisanih supstanci** je vrednost dobijena množenjem godišnjih proizvedenih, uvezenih odnosno izvezenih količina svake kontrolisane supstance sa njenim potencijalom oštećenja ozonskog omotača i sabiranjem tako dobijenih vrednosti posebno za svaku grupu kontrolisanih supstanci navedenih u Prilogu 1, i smeša navedenih u Prilogu 2. ove uredbe;
- 21) **uvoz robe** je unošenje, dopremanje, odnosno isporuka robe sa teritorije druge države ili carinske teritorije na teritoriju Republike Srbije, u skladu sa ovom uredbom i carinskim propisima Republike Srbije;
- 22) **izvoz robe** je iznošenje, slanje, odnosno isporuka robe sa teritorije Republike Srbije na teritoriju druge države ili carinske teritorije, u skladu sa ovom uredbom i carinskim propisima Republike Srbije;
- 23) **tranzit robe** je prelazak robe preko carinske teritorije Republike Srbije, u skladu sa ovom uredbom i carinskim propisima Republike Srbije;
- 24) **stavljanje u promet** je snabdevanje ili stavljanje kontrolisanih i novih supstanci ili proizvoda i opreme koji sadrže ili se oslanjaju na ove supstance na raspolažanje trećim licima, bilo uz naknadu ili bez naknade, uključujući carinski postupak stavljanja robe u slobodan promet. U pogledu proizvoda i opreme koji čine deo nepokretne imovine ili prevoznog sredstva, ova odredba se odnosi samo na snabdevanje ili stavljanje na raspolažanje po prvi put;
- 25) **upotreba** je korišćenje kontrolisane ili nove supstance u proizvodnji, održavanju ili servisiranju, uključujući ponovno punjenje proizvoda ili opreme, ili u drugim procesima;
- 26) **toplnota pumpa** je uređaj ili postrojenje koje pri niskim temperaturama izvlači toplotu iz vazduha, vode ili zemlje i tu toplotu isporučuje;
- 27) **sakupljanje** je prikupljanje i skladištenje kontrolisanih supstanci iz proizvoda i opreme ili cilindara prilikom održavanja ili servisiranja ili pre njihovog odlaganja;
- 28) **obnavljanje** je ponovna upotreba sakupljenih kontrolisanih supstanci nakon osnovnog postupka prečišćavanja;
- 29) **obrada** je ponovna prerada sakupljene kontrolisane supstance do karakteristika utvrđenih za prvi put korišćene supstance, uzimajući u obzir njenu predviđenu namenu;
- 30) **proizvodi i oprema koji se oslanjaju na kontrolisane supstance** su proizvodi i oprema koji ne mogu da funkcionišu bez kontrolisanih supstanci, i ne uključuju one proizvode i opremu koji se

koriste za proizvodnju, preradu, sakupljanje, obnavljanje, obradu ili termički tretman kontrolisanih supstanci;

- 31) *prvi put korišćene supstance* su supstance koje ranije nisu korišćene;
- 32) *proizvodi i oprema* su svi proizvodi i oprema, osim cilindara korišćenih za transport ili skladištenje, uključujući sisteme za zaštitu od požara i aparate za gašenje požara;
- 33) *potrošnja* je količina kontrolisanih supstanci dobijena sabiranjem obračunskih nivoa proizvodnje i uvoza kontrolisanih supstanci i umanjena za obračunske nivoe izvoza kontrolisanih supstanci, u skladu sa Montrealskim protokolom. Ako je obračunski nivo proizvodnje nula, potrošnja je razlika između obračunskih nivoa uvoza i izvoza;
- 34) *hermetički zatvoren sistem* je sistem u kojem su svi delovi rashladnog uređaja čvrsto spojeni zavarivanjem, lemljenjem ili sličnim trajnim povezivanjem, koji može sadržati ventile sa zaštitnim poklopциma ili zaštićene servisne otvore koji omogućavaju odgovarajuću popravku ili odlaganje i čija je stopa ispuštanja manja od 3 grama godišnje pod pritiskom od najmanje jedne četvrtine maksimalno dozvoljenog pritiska;
- 35) *održavanje ili servisiranje* (u odnosu na rashladnu i klimatizacionu opremu i toplotne pumpe koje sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance) su sve delatnosti koje podrazumevaju snabdevanje sistema kontrolisanim supstancama, uklanjanje jednog ili više delova rashladnog kruga ili opreme, ponovno sklapanje dva ili više delova kruga ili opreme, kao i popravke ispuštanja, ne uzimajući u obzir postupke sakupljanja i provere ispuštanja koji zahtevaju prekid rada rashladnog kruga koje sadrži ili je projektovano da sadrži kontrolisane supstance;
- 36) *održavanje ili servisiranje* (u odnosu na sisteme za zaštitu od požara koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance) su sve delatnosti koje zahtevaju rad na cilindrima koji sadrže ili su projektovani da sadrže kontrolisanu supstancu kao sredstvo za gašenje požara, ili na pratećim komponentama koje ne utiču na zadržavanje sredstva za gašenje požara pre njegovog ispuštanja u svrhe zaštite od požara;
- 37) *sistem za detekciju ispuštanja* je kalibriran mehanički, električni ili elektronski uređaj za detekciju ispuštanja kontrolisanih supstanci, koji po detekciji ispuštanja alarmira operatera;
- 38) *provjera ispuštanja* je postupak provere ispuštanja kontrolisanih supstanci korišćenjem direktnih ili indirektnih metoda merenja navedenih u Prilogu 11. ove uredbe za rashladnu i klimatizacionu opremu, toplotne pumpe i sisteme za zaštitu od požara, sa fokusom na one delove opreme koji su najskloniji ispuštanjima;
- 39) *cilindar za jednokratnu upotrebu* je cilindar koji nije namenjen ponovnom punjenju;
- 40) *instalacija* (u odnosu na rashladnu i klimatizacionu opremu i toplotne pumpe koje sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance) je spajanje dva ili više delova opreme i cevovoda koji sadrže ili su namenjeni da sadrže kontrolisanu supstancu kao rashladno sredstvo, sa ciljem postavljanja sistema na lokaciji rada, uključujući aktivnosti u kojima se cevovodi rashladnog sistema povezuju radi zatvaranja rashladnog kruga, nezavisno od potrebe sistema za punjenjem nakon postavljanja. Postavljanje opreme na proizvodnoj lokaciji proizvođača nije instalacija u smislu ove uredbe;
- 41) *instalacija* (u odnosu na sisteme za zaštitu od požara koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance) je povezivanje, po prvi put na lokaciji rada opreme, jednog ili više cilindara koji sadrže ili su namenjeni da sadrže kontrolisanu supstancu kao sredstvo za gašenje požara, sa pratećim komponentama, isključujući one delove koji ne utiču na zadržavanje sredstva za gašenje požara pre njegovog ispuštanja u svrhe zaštite od požara. Postavljanje sistema za zaštitu od požara na proizvodnoj lokaciji proizvođača nije instalacija u smislu ove uredbe;
- 42) *operator opreme ili sistema* (u daljem tekstu: "operater") je svako pravno lice ili preduzetnik koji radi na tehničkom funkcionisanju opreme ili sistema u skladu sa ovom uredbom. Ako nije moguće identifikovati operatera opreme ili sistema, za obaveze operatera definisane ovom uredbom odgovoran je vlasnik opreme ili sistema;

- 43) *stacionarna oprema* je svaka odgovarajuća oprema koja pri radu nije u pokretu;
- 44) *količina kontrolisane supstance sadržane u:*
- (1) *rashladnoj i klimatizacionoj opremi i topotnim pumpama* je maksimalno dozvoljeno punjenje po jednom rashladnom kolu, prema određenoj tehničkoj specifikaciji proizvođača odgovarajuće opreme,
  - (2) *sistemu za zaštitu od požara* je maksimalno punjenje svih elemenata odgovarajućeg sistema za zaštitu od požara,
  - (3) *aparatu za gašenje požara* je maksimalno dozvoljeno punjenje prema određenoj tehničkoj specifikaciji proizvođača odgovarajućeg aparata za gašenje požara,
  - (4) *opremi koja sadrži kontrolisane supstance kao rastvarače* je maksimalno dozvoljeno punjenje za ceo rezervoar opreme, prema određenoj tehničkoj specifikaciji proizvođača odgovarajuće opreme;
- 45) *određeno motorno vozilo* je motorno vozilo klase M1 ili N1 u skladu sa propisom kojim se uređuje podela motornih i priključnih vozila i tehnički uslovi za vozila u saobraćaju na putevima;
- 46) *fluorovani gasovi sa efektom staklene bašte* (F-gasovi) su: fluorougljovodonici (HFCs), perfluorougljenici (PFCs), sumporheksafluorid (SF_6) i smeše koje sadrže ove supstance, izuzimajući kontrolisane supstance.

II. POSTUPNO SMANJIVANJE POTROŠNJE KONTROLISANIH SUPSTANCI - KONTROLNE MERE

Postupno smanjivanje potrošnje kontrolisanih supstanci

Član 4.

Postupno smanjivanje potrošnje kontrolisanih supstanci podrazumeva njihovo postupno smanjivanje do potpunog isključivanja iz upotrebe prema rasporedu koji je propisan ovom uredbom.

Cilindri za jednokratnu upotrebu koji se koriste za skladištenje ili transport kontrolisanih supstanci

Član 5.

Cilindri za jednokratnu upotrebu koji se koriste za skladištenje ili transport kontrolisanih supstanci mogu se uvoziti i/ili izvoziti, stavljati u promet i koristiti do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Cilindri za jednokratnu upotrebu koji se koriste za skladištenje ili transport kontrolisanih supstanci za laboratorijske ili analitičke primene mogu se uvoziti i/ili izvoziti, stavljati u promet i koristiti prema uslovima propisanim članom 14. ove uredbe i Prilogom 6. - Uslovi za stavljanje u promet i dalju distribuciju kontrolisanih supstanci za esencijalne laboratorijske i analitičke primene, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo.

Potpuno halogenovani hlorofluorougljovodonici i haloni

Član 6.

Potrošnja iznosi nula za sledeće kontrolisane supstance:

- 1) potpuno halogenovane hlorofluorougljenike date u Prilogu 1. grupa A/I;
- 2) halone date u Prilogu 1. grupa A/II.

Ostali potpuno halogeni hlorofluorougljovodonici, ugljen-tetrahlorid i 1,1,1-trihloroetan

Član 7.

Potrošnja iznosi nula za sledeće kontrolisane supstance:

- 1) ostale potpuno halogenovane hlorofluorougljenike date u Prilogu 1. grupa B/I;
- 2) ugljen-tetrahlorid dat u Prilogu 1. grupa B/II;
- 3) 1,1,1-trihloroetan (metil hloroform) dat u Prilogu 1. grupa B/III.

Hlorofluorougljovodonici, bromofluorougljovodonici i bromohlorometan

Član 8.

Postupno smanjivanje potrošnje kontrolisanih supstanci iz Priloga 1. grupa C/I: hlorofluorougljovodonici vrši se prema planu smanjenja potrošnje kontrolisanih supstanci kojim se utvrđuju godišnje kvote, po sledećoj dinamici:

- 1) bazna potrošnja se utvrđuje kao prosečna godišnja potrošnja u 2009. i 2010. godini i iznosi 8,4 ODP tona;
- 2) godišnja potrošnja u periodu od 1. januara 2013. godine do 31. decembra 2014. godine ne sme biti veća od bazne potrošnje utvrđene u tački 1) ovog stava;
- 3) godišnja potrošnja u periodu od 1. januara 2015. godine do 31. decembra 2019. godine ne sme biti veća od 90% bazne potrošnje utvrđene u tački 1) ovog stava, odnosno ne sme biti veća od 7,56 ODP tona;
- 4) godišnja potrošnja u periodu od 1. januara 2020. godine do 31. decembra 2024. godine ne sme biti veća od 65% bazne potrošnje utvrđene u tački 1) ovog stava, odnosno ne sme biti veća od 5,46 ODP tona;
- 5) godišnja potrošnja, u periodu od 1. januara 2025. godine do 31. decembra 2029. godine ne sme biti veća od 32,5% bazne potrošnje utvrđene u tački 1) ovog stava, odnosno ne sme biti veća od 2,73 ODP tone;
- 6) godišnja potrošnja u periodu od 1. januara 2030. godine do 1. januara 2040. godine ne sme biti veća od 2,5% bazne potrošnje utvrđene u tački 1) ovog stava, odnosno ne sme biti veća od 0,21 ODP tone.

Za kontrolisane supstance date u Prilogu 1. grupa C/I: hlorofluorougljovodonike potrošnja iznosi nula od 1. januara 2040. godine.

Za kontrolisane supstance date u Prilogu 1. grupe C/II: bromofluorougljovodonike i C/III: bromohlorometan potrošnja iznosi nula.

Metil bromid

Član 9.

Za kontrolisanu supstancu datu u Prilogu 1. grupa E/I: metil bromid potrošnja iznosi nula.

Potrošnja novih supstanci**Član 10.**

Dozvoljena je potrošnja novih supstanci, bez ograničenja količina, do pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Upotreba sakupljenih, obnovljenih i obrađenih kontrolisanih supstanci**Član 11.**

Kontrolisane supstance iz Priloga 1. koje su sakupljene, obnovljene i obrađene mogu se upotrebljavati pri instalaciji i održavanju ili servisiranju rashladne i klimatizacione opreme i toplovnih pumpi, sistema za zaštitu od požara i aparata za gašenje požara kada se njihova fizičko-hemijska svojstva podudaraju sa svojstvima prvi put korišćene supstance, uzimajući u obzir njenu predviđenu namenu, ako ovom uredbom nije drugačije propisano.

Sakupljene kontrolisane supstance mogu se privremeno ili trajno izvoziti u cilju obrade ako njihova obrada nije moguća u Republici Srbiji.

III. IZUZECI OD KONTROLNIH MERA**Upotreba kontrolisanih supstanci kao sirovine****Član 12.**

Dozvoljeno je stavljanje u promet i upotreba kontrolisanih supstanci iz Priloga 1. kao sirovina.

Pravno lice i/ili preduzetnik koji uvozi supstance iz stava 1. ovog člana može uvoziti ove supstance samo u cilindrima koji su obeleženi napomenom da se ove supstance mogu koristiti isključivo kao sirovina.

Korisnici koji kontrolisane supstance koriste kao sirovine evidentiraju se u ministarstvu nadležnom za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: "Ministarstvo"), navodeći naziv supstance i naziv procesa u kom se supstanca koristi.

Ministarstvo na svojoj internet stranici objavljuje listu pravnih lica i/ili preduzetnika koji su evidentirani kao korisnici kontrolisanih supstanci kao sirovine.

Uvoz ili izvoz kontrolisanih supstanci iz stava 1. ovog člana, koje se koriste kao sirovina, ne računa se u ukupnu potrošnju kontrolisanih supstanci.

Upotreba kontrolisanih supstanci kao procesnih sredstava**Član 13.**

Dozvoljeno je stavljanje u promet i upotreba kontrolisanih supstanci iz Priloga 1. za korišćenje u tehnološkim procesima kao procesnih sredstava u slučajevima datim u Prilogu 5 - Procesi u kojima se kontrolisane supstance koriste kao procesna sredstva, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo.

Pravno lice i/ili preduzetnik koji uvozi supstance iz stava 1. ovog člana može uvoziti ove supstance samo u cilindrima koji su obeleženi napomenom da se ove supstance mogu koristiti isključivo kao procesna sredstva.

Korisnici koji kontrolisane supstance koriste kao procesna sredstva evidentiraju se u Ministarstvu, navodeći naziv supstance i naziv procesa u kom se supstanca koristi.

Ministarstvo na svojoj internet stranici objavljuje listu pravnih lica i/ili preduzetnika koji su evidentirani kao korisnici kontrolisanih supstanci kao procesnih sredstava.

Ministarstvo utvrđuje maksimalne godišnje količine za dopunjavanje i emisije za svakog korisnika kontrolisanih supstanci kao procesnih sredstava.

Uvoz i/ili izvoz kontrolisanih supstanci iz stava 1. ovog člana, koje se koriste kao procesna sredstva, ne računa se u ukupnu potrošnju kontrolisanih supstanci.

Upotreba kontrolisanih supstanci za esencijalnu laboratorijsku i analitičku primenu

Član 14.

Dozvoljeno je stavljanje u promet i upotreba kontrolisanih supstanci iz Priloga 1. za esencijalne laboratorijske i analitičke primene, samo u te svrhe i pod uslovima datim u Prilogu 6. ove uredbe.

Pravno lice i/ili preduzetnik koji uvozi supstance iz stava 1. ovog člana može uvoziti ove supstance samo u cilindrima koji su obeleženi napomenom da se ove supstance mogu koristiti isključivo u svrhe esencijalne laboratorijske i analitičke primene.

Korisnici koji kontrolisane supstance koriste za esencijalnu laboratorijsku i analitičku primenu evidentiraju se u Ministarstvu navodeći upotrebljene supstance, njihove krajnje namene, procenjene potrebne godišnje količine i naznačene distributere tih supstanci, uz dodatne informacije o mogućim i nastalim promenama.

Ministarstvo na svojoj internet stranici objavljuje listu pravnih lica i/ili preduzetnika koji su evidentirani kao korisnici kontrolisanih supstanci za esencijalnu laboratorijsku i analitičku primenu.

Brste esencijalnih laboratorijskih i analitičkih primena za koje se dozvoljava uvoz kontrolisanih supstanci, osim hlorofluorougljovodonika, utvrđene su Prilogom 6. ove uredbe.

Ministarstvo utvrđuje period za koji se dozvoljava uvoz i spisak pravnih lica i preduzetnika koji koriste prednosti dozvoljene esencijalne laboratorijske i analitičke primene kontrolisanih supstanci.

Kritične upotrebe halona

Član 15.

Dozvoljen je uvoz, izvoz, stavljanje u promet i upotreba sakupljenih, obnovljenih ili obrađenih halona iz člana 6. tačka 2) ove uredbe pod uslovom da se koriste za kritične upotrebe u skladu sa Prilogom 7 - Kritična upotreba halona, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo, i da su nabavljeni iz Centara za sakupljanje, obnavljanje i obradu kontrolisanih supstanci i fluorovanih gasova sa efektom staklene bašte (u daljem tekstu: "centar") u Republici Srbiji ili drugoj zemlji članici Protokola.

Pre stavljanja u promet, cilindri sa sakupljenim, obnovljenim ili obrađenim halonima obeležavaju se napomenom da se mogu koristiti isključivo za kritične upotrebe, kao i nazivom i adresom odgovarajućeg centra iz kojeg su haloni nabavljeni.

Vlasnici sistema za zaštitu od požara i aparata za gašenje požara koji sadrže halone vode evidenciju

o količinama instaliranih, upotrebljenih, uskladištenih i emitovanih halona, izveštavaju Ministarstvo krajem februara tekuće godine za prethodnu godinu o tipu opreme u kojoj su instalirani haloni, o količinama instaliranih, upotrebljenih, uskladištenih i emitovanih halona i aktivnostima preduzetim za izbegavanje emisija i za zamenu halona, na Obrascu br. 12 iz Priloga 9 - Obrasci za prijavu, zahteve, evidenciju i izveštavanje, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo.

Vlasnici sistema za zaštitu od požara i uređaja za gašenje požara koji sadrže halone koji nisu namenjeni za kritične upotrebe prema Prilogu 7. ove uredbe, u obavezi su da izvrše njihovo povlačenje iz upotrebe do 31. decembra 2020. godine ili do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, u zavisnosti koji datum bude ranije.

Vanredni slučajevi u kojima je dozvoljen uvoz kontrolisanih supstanci i proizvoda i opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance

Član 16.

Pored slučajeva navedenih u čl. 12, 13, 14. i 15. ove uredbe, izuzetno se u vanrednim slučajevima radi očuvanja zdravlja ljudi, odbrane i sigurnosti države, bezbednosti saobraćaja i zaštite od požara može odobriti poznatom krajnjem korisniku uvoz određene količine kontrolisanih supstanci iz Priloga 1. grupe A/I i A/II, grupe B/I, B/II i B/III, grupe C/II i C/III, kao i proizvoda i/ili opreme koji sadrže ove kontrolisane supstance ili se oslanjaju na njih, kada nije moguće koristiti druge supstance, proizvode i opremu prihvatljive sa aspekta zaštite životne sredine.

IV. PROIZVODI I OPREMA KOJI SADRŽE ILI SE OSLANJAJU NA KONTROLISANE SUPSTANCE - KONTROLNE MERE

Proizvodi i oprema koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance

Član 17.

Nije dozvoljen uvoz i stavljanje u promet na domaće tržište novih i korišćenih proizvoda i opreme datih u Prilogu 3. - Lista proizvoda i/ili opreme, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo, a koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance iz Priloga 1. ove uredbe, i to: grupe A/I i A/II, grupe B/I, B/II i B/III, grupe C/II i C/III i grupe E/I, kao i korišćenih proizvoda datih u Prilogu 3, a koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance iz Priloga 1. grupe C/I, osim za:

- 1) proizvode i opremu koji se uvoze kao lični predmeti;
- 2) za aparate za gašenje požara koji sadrže kontrolisane supstance iz Priloga 1. grupe A/II ove uredbe, uvezene i namenjene za civilne vazduhoplove;
- 3) aerosol proizvode namenjene za medicinsku upotrebu, koji sadrže kontrolisane supstance iz Priloga 1, grupe A/I ili grupe B/I ove uredbe;
- 4) proizvode i opremu koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance iz Priloga 1. grupe A/II ove uredbe, uvezene ili stavljene u promet za kritične upotrebe, kao što je navedeno u Prilogu 7. ove uredbe;
- 5) proizvode i opremu uvezenu ili stavljenu u promet za laboratorijsku i analitičku primenu, prema uslovima navedenim u Prilogu 6. ove uredbe, i
- 6) proizvode i opremu uvezenu u vanrednim slučajevima navedenim u članu 16. ove uredbe.

V. UVOZ I/ILI IZVOZ KONTROLISANIH I NOVIH SUPSTANCI I PROIZVODA I OPREME KOJI SADRŽE ILI SE OSLANJAJU NA

KONTROLISANE SUPSTANCE

1. Uvoz i/ili izvoz kontrolisanih i novih supstanci i njihovo stavljanje u promet na domaće tržište

Uvozne kvote

Član 18.

Za kontrolisane supstance i smeše za koje se utvrđuje godišnja kvota po količini u ODP tonama, Ministarstvo utvrđenu kvotu dodeljuje pravnim licima i/ili preduzetnicima upisanim u evidenciju Ministarstva za obavljanje poslova uvoza i izvoza kontrolisanih supstanci (u daljem tekstu: "pravno lice i/ili preduzetnik evidentirano za uvoz i izvoz kontrolisanih supstanci"), na osnovu njihovog zahteva i udela u ukupnoj količini uvezenih kontrolisanih supstanci, u periodu 2009-2012. godine.

Ministarstvo dodeljuje deo ukupne utvrđene godišnje kvote pravnim licima i/ili preduzetnicima evidentiranim za uvoz i izvoz proizvoda i/ili opreme, kojima ranije nisu dodeljivane kvote.

Pravno lice i/ili preduzetnik evidentirano za uvoz i izvoz kontrolisanih supstanci podnosi Ministarstvu prijavu za utvrđivanje kvote za narednu godinu do 31. oktobra tekuće godine, na Obrascu br. 1 iz Priloga 9. ove uredbe.

Iznos kvote dodeljen pravnom licu i/ili preduzetniku evidentiranom za uvoz i izvoz kontrolisanih supstanci utvrđuje se rešenjem o dodeljivanju kvote, koje izdaje Ministarstvo, najkasnije do 1. decembra kalendarske godine koja prethodi godini uvoza.

Pravno lice i/ili preduzetnik evidentirano za uvoz i izvoz kontrolisanih supstanci koje odustane od utvrđene kvote ili nije u mogućnosti da je u potpunosti realizuje, svoju kvotu ne može preneti drugom pravnom licu i/ili preduzetniku i dužno je da o tome obavesti Ministarstvo odmah, a najkasnije do 15. juna tekuće godine.

Ministarstvo vrši preraspodelu vraćene kvote iz stava 5. ovog člana drugim zainteresovanim pravnim licima i/ili preduzetnicima evidentiranim za uvoz i izvoz kontrolisanih supstanci, na način utvrđen u stavu 1. ovog člana, do 1. jula tekuće godine.

U slučaju iz stava 5. ovog člana, pravnom licu i/ili preduzetniku evidentiranom za uvoz i izvoz kontrolisanih supstanci kvota za narednu godinu ne umanjuje se za procenat u kojem je neiskorišćena, odnosno vraćena količina učestvovala u ukupnoj kvoti tog pravnog lica i/ili preduzetnika, u godini u kojoj je prenos izvršen.

Ako pravno lice i/ili preduzetnik evidentirano za uvoz i izvoz kontrolisanih supstanci, u slučaju iz stava 5. ovog člana, ne obavesti Ministarstvo do 15. juna tekuće godine i ne realizuje kvotu u tekućoj godini, kvota za narednu godinu umanjuje se u istom procentu u kojem je neiskorišćena količina učestvovala u ukupnoj kvoti tog pravnog lica i/ili preduzetnika u tekućoj godini.

Ukoliko pravno lice i/ili preduzetnik evidentirano za uvoz i izvoz kontrolisanih supstanci tri puta za redom vrati kvotu, kvota će se odrediti u odnosu na prosek realizovanog uvoza u prethodne tri godine.

Ukoliko pravno lice i/ili preduzetnik evidentirano za uvoz i izvoz kontrolisanih supstanci istovremeno vrši i izvoz kontrolisanih supstanci, dodeljena uvozna kvota se neće umanjivati za one količine za koje se podnese dokaz da su izvezene.

Dozvola za uvoz i/ili izvoz kontrolisanih i novih supstanci

Član 19.

Ministarstvo izdaje dozvolu za uvoz i/ili izvoz kontrolisanih i novih supstanci na osnovu zahteva za izdavanje dozvole za uvoz i/ili izvoz kontrolisanih i novih supstanci.

Dozvola iz stava 1. ovog člana izdaje se u formi rešenja, najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja kompletног zahteva.

Za kontrolisane supstance i smeše za koje se utvrđuje godišnja kvota po količini, dozvola se izdaje u slučaju da pravno lice evidentirano za uvoz ima raspoloživu kvotu u iznosu koji je veći ili jednak količini traženoj u zahtevu.

Dozvola iz stava 1. ovog člana izdaje se za svaku isporuku posebno i važi do kraja kvartala u kojem je izdata.

Dozvola iz stava 1. ovog člana izdaje se samo u slučaju da je zemlja uvoza ili zemlja izvoza članica Protokola u odnosu na kontrolisanu supstancu koja se uvozi ili izvozi, osim ako postoji odluka zemalja članica Protokola kojom se izuzima relevantna zemlja iz navedenog zahteva.

Dozvola za uvoz i/ili izvoz kontrolisanih i novih supstanci iz stava 1. ovog člana izdaje se u sledećim slučajevima:

- 1) za uvoz kontrolisanih supstanci navedenih u Prilogu 1. grupe C/I ove uredbe, bez obzira na upotrebu pod uslovom da podnositelj zahteva ima dodeljenu uvoznu kvotu za godinu uvoza, kao što je propisano članom 18. ove uredbe;
- 2) za izvoz kontrolisanih supstanci, navedenih u Prilogu 1. grupe C/I ove uredbe;
- 3) za uvoz i izvoz kontrolisanih supstanci navedenih u Prilogu 1. grupe A/I, grupa B/I, B/II i B/III, grupa C/II i C/III i grupe E/I ove uredbe, samo za upotrebe i uslove propisane čl. 12, 13, 14, 15. i 16. ove uredbe;
- 4) za uvoz i izvoz novih supstanci.

Tranzit

Član 20.

Dozvoljen je tranzit kontrolisanih i novih supstanci bez dozvole.

Podatke o tranzitu kontrolisanih i novih supstanci iz stava 1. ovog člana Uprava carina dostavlja Ministarstvu početkom svakog kvartala za prethodni kvartal.

Zahtev za izdavanje dozvole za uvoz i/ili izvoz kontrolisanih i novih supstanci

Član 21.

Zahtev za izdavanje dozvole za uvoz i/ili izvoz kontrolisanih i novih supstanci podnosi se na Obrascu br. 3, odnosno Obrascu br. 4 iz Priloga 9. ove uredbe.

Zahtev za izdavanje dozvole za uvoz kontrolisanih supstanci uvezeni u vanrednim slučajevima u skladu sa članom 16. i uslovima propisanim ovom uredbom podnosi se Ministarstvu na Obrascu br. 5 iz Priloga 9. ove uredbe.

Ministarstvo može zahtevati od podnositelja zahteva detaljan opis namene i razloge podnošenja zahteva za uvoz u vanrednim slučajevima.

Uz zahtev iz st. 1. i 2. ovog člana podnositelj zahteva prilaže: dokaz o uplaćenoj administrativnoj taksi; profakturu firme isporučioca robe; sertifikat i/ili izjavu o poreklu, vrsti, količini, sastavu supstance ili smeše koja se uvozi i/ili izvozi; podatak o svrsi uvoza, a na zahtev Ministarstva i kopiju

dozvole izdate od strane zemlje u koju se uvozi ili iz koje se izvozi i drugu potrebnu dokumentaciju.

Svaki uvoznik i izvoznik dužan je da obavesti Ministarstvo o mogućim promenama prethodno priloženih podataka tokom perioda važenja dozvole.

Obaveze i prava pravnih lica i preduzetnika evidentiranih za poslove uvoza i/ili izvoza kontrolisanih i novih supstanci

Član 22.

Pravna lica i/ili preduzetnici evidentirani za poslove uvoza i/ili izvoza kontrolisanih i novih supstanci dužni su da:

- 1) dostave Ministarstvu dokaz o uvezenim, odnosno izvezenim količinama kontrolisanih i novih supstanci, tj. jedinstvenu carinsku ispravu po realizovanom uvozu, odnosno izvozu za svaku izdatu dozvolu odmah, a najkasnije do isteka kvartala za koji je dozvola izdata, kao i kopiju fakture isporučioca robe;
- 2) vode evidenciju o uvozu kontrolisanih i novih supstanci i krajnjim korisnicima tih supstanci i to o uvezenim količinama za svaku kontrolisanu ili novu supstancu posebno, količinama stavljenim u promet na domaće tržište, po supstanci i njenoj krajnjoj nameni, kao i postojećim zalihama;
- 3) vode evidenciju o izvozu kontrolisanih i novih supstanci i to o izvezenim količinama kontrolisanih i novih supstanci, posebno utvrđujući količine izvezene u svaku zemlju pojedinačno, svim količinama sakupljenih kontrolisanih supstanci izvezenim u cilju obnavljanja, obrade i/ili termičkog tretmana, kao i postojećim zalihama;
- 4) dostave Ministarstvu izveštaje iz člana 45. ove uredbe;
- 5) pre stavljanja u promet obeleže cilindre sa uvezenim kontrolisanim supstancama oznakom koja sadrži sledeći tekst: "OPASNOST. Sadrži supstancu opasnu po ozonski omotač. Izbegavati ispuštanje sadržaja u životnu sredinu. Nakon prestanka upotrebe odlagati supstancu kao opasan otpad." Oznaka treba da sadrži navedeni tekst na srpskom jeziku. Oznaka treba da sadrži hemijski naziv, hemijsku formulu, i ako su dostupni, trgovачki naziv i skraćenu oznaku, UN i CAS broj supstance. U slučajevima navedenim u čl. 12, 13, 14. i 15. ove uredbe oznaka treba da sadrži dodatne informacije propisane ovim članovima. Na oznaci i/ili na cilindru treba da stoji naziv i adresa proizvođača i serijski broj supstance.

2. Proizvodnja, uvoz i/ili izvoz proizvoda i/ili opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance

Uvozne kvote za određene tipove proizvoda i/ili opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance

Član 23.

Za određene tipove proizvoda i/ili opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance iz Priloga 1. grupe C/I ove uredbe, navedenih u grupi II Dela I Priloga 3. ove uredbe, Ministarstvo utvrđuje godišnju kvotu za određeni broj jedinica i dodeljuje je pravnim licima i/ili preduzetnicima upisanim u evidenciju Ministarstva za obavljanje poslova uvoza i izvoza proizvoda i/ili opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance (u daljem tekstu: "pravno lice i/ili preduzetnik evidentirano za uvoz i izvoz proizvoda i/ili opreme"), na osnovu njihovog zahteva i udela u ukupnoj količini uvezenih jedinica u Republiku Srbiju u periodu od dve godine koje prethode godini izdavanja uvoznih kvota.

Ministarstvo godišnju kvotu iz stava 1. ovog člana utvrđuje počev od 1. januara 2016. godine.

Ministarstvo dodeljuje deo ukupne utvrđene godišnje kvote pravnim licima i/ili preduzetnicima evidentiranim za uvoz i izvoz proizvoda i/ili opreme, kojima ranije nisu dodeljivane kvote.

Pravno lice i/ili preduzetnik evidentirano za uvoz i izvoz proizvoda i/ili opreme podnosi Ministarstvu prijavu za utvrđivanje kvote za narednu godinu do 31. oktobra godine koja prethodi godini izdavanja uvoznih kvota, na Obrascu br. 2 iz Priloga 9. ove uredbe.

Iznos kvote dodeljen pravnom licu i/ili preduzetniku evidentiranom za uvoz i izvoz proizvoda i/ili opreme utvrđuje se rešenjem o dodeljivanju kvote, koje izdaje Ministarstvo, najkasnije do 1. decembra kalendarske godine koja prethodi godini uvoza.

Pravno lice i/ili preduzetnik evidentirano za uvoz i izvoz proizvoda i/ili opreme koje odustane od utvrđene kvote ili nije u mogućnosti da je u potpunosti realizuje, svoju kvotu ne može preneti drugom pravnom licu i/ili preduzetniku i dužno je da o tome obavesti Ministarstvo odmah, a najkasnije do 15. juna tekuće godine.

Ministarstvo vrši preraspodelu vraćene kvote iz stava 6. ovog člana drugim zainteresovanim pravnim licima i/ili preduzetnicima evidentiranim za uvoz i izvoz proizvoda i/ili opreme, na način utvrđen u stavu 1. ovog člana, do 1. jula tekuće godine.

U slučaju iz stava 6. ovog člana, pravnom licu i/ili preduzetniku evidentiranom za uvoz i izvoz proizvoda i/ili opreme kvota za narednu godinu ne umanjuje se za procenat u kojem je neiskorišćena, odnosno vraćena količina učestvovala u ukupnoj kvoti tog pravnog lica i/ili preduzetnika, u godini u kojoj je prenos izvršen.

Ako pravno lice i/ili preduzetnik evidentirano za uvoz i izvoz proizvoda i/ili opreme, u slučaju iz stava 6. ovog člana, ne obavesti Ministarstvo do 15. juna tekuće godine i ne realizuje kvotu u tekućoj godini, kvota za narednu godinu umanjuje se u istom procentu u kojem je neiskorišćena količina učestvovala u ukupnoj kvoti tog pravnog lica i/ili preduzetnika u tekućoj godini.

Ukoliko pravno lice i/ili preduzetnik evidentirano za uvoz i izvoz proizvoda i/ili opreme tri puta za redom vrati kvotu, kvota će se odrediti u odnosu na prosek realizovanog uvoza u prethodne tri godine.

Ukoliko pravno lice i/ili preduzetnik evidentirano za uvoz i izvoz proizvoda i/ili opreme istovremeno vrši i izvoz opreme, dodeljena uvozna kvota se neće umanjivati za one količine za koje se podnese dokaz da su izvezene.

Dozvole za uvoz i/ili izvoz proizvoda i/ili opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance

Član 24.

Ministarstvo izdaje dozvolu za uvoz i/ili izvoz proizvoda i/ili opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance na osnovu podnetog zahteva za izdavanje dozvole za uvoz odnosno izvoz tih proizvoda i/ili opreme u sledećim slučajevima:

- 1) za uvoz i izvoz aparata za gašenje požara koji sadrže halone, a koji su namenjeni za civilne vazduhoplove, navedenih u grupi I, Deo I Priloga 3. ove uredbe;
- 2) za uvoz i izvoz proizvoda i/ili opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance iz Priloga 1. grupe C/I, navedenih u grupi II, Deo I Priloga 3. ove uredbe;
- 3) za uvoz proizvoda i opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance navedene u Prilogu 1. grupe A/I i A/II, grupe B/I, B/II i B/III, grupe C/II i C/III ove uredbe, samo za vanredne slučajevе i uslove propisane članom 16. ove uredbe.

Dozvola iz stava 1. tačka 2) ovog člana izdaje se u skladu sa članom 23. ove uredbe.

Dozvola iz stava 1. tač. 1) i 2) izdaje se za više isporuka, na period od godinu dana i važi od 1. januara do 31. decembra godine za koju je izdata.

Dozvola iz stava 1. ovog člana izdaje se u formi rešenja, najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja kompletног zahteva.

Za proizvode i/ili opremu koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance za koje se utvrđuje godišnja kvota, dozvola iz stava 1. tačka 2) izdaje se u slučaju da pravno lice i/ili preduzetnik evidentirano za uvoz proizvoda i/ili opreme ima raspoloživu godišnju kvotu u iznosu koji je veći ili jednak količini traženoj u zahtevu.

Zahtev za izdavanje dozvole za uvoz i/ili izvoz proizvoda i/ili opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance

Član 25.

Zahtev za izdavanje dozvole za uvoz i/ili izvoz proizvoda i/ili opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance, za slučajeve navedene u članu 24. stav 1. tač. 1) i 2), podnosi se na Obrascu br. 6, odnosno Obrascu br. 7 iz Priloga 9. ove uredbe.

Zahtev za izdavanje dozvole za uvoz proizvoda i opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance, za slučajeve navedene u članu 24. stav 1. tačka 3), podnosi se Ministarstvu na Obrascu br. 5 iz Priloga 9. ove uredbe.

Ministarstvo može zahtevati od podnosioca zahteva detaljan opis namene i razloge podnošenja zahteva za uvoz u vanrednim slučajevima.

Uz zahtev iz st. 1. i 2. ovog člana podnositelj zahteva prilaže dokaz o uplaćenoj administrativnoj taksi, profakturu firme isporučioca robe, sertifikat i/ili izjavu o poreklu, tipu i nameni proizvoda i/ili opreme, sastavu supstance koju oprema sadrži ili na koju se oslanja, a na zahtev Ministarstva i kopiju dozvole izdate od strane zemlje u koju se proizvod i/ili oprema uvozi ili iz koje se izvozi i drugu potrebnu dokumentaciju.

Svaki uvoznik i izvoznik dužan je da obavesti Ministarstvo o mogućim promenama prethodno priloženih podataka tokom perioda važenja dozvole.

Obaveze i prava pravnih lica i preduzetnika evidentiranih za poslove uvoza i/ili izvoza proizvoda i opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance

Član 26.

Pravna lica i/ili preduzetnici evidentirani za poslove uvoza i/ili izvoza proizvoda i opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance u skladu sa članom 17. ove uredbe dužni su da vode evidenciju o realizovanom uvozu i/ili izvozu tih proizvoda i opreme i dostave Ministarstvu godišnji izveštaj o realizovanom uvozu i/ili izvozu iz člana 45. stav 3. ove uredbe.

Pravna lica i/ili preduzetnici evidentirani za poslove uvoza i/ili izvoza proizvoda i opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance za koje se izdaje dozvola u skladu sa ovom uredbom dužni su da, pored ispunjavanja obaveza iz stava 1. ovog člana, Ministarstvu dostave i dokaz o realizovanom uvozu, odnosno izvozu proizvoda i opreme koji sadrže kontrolisane supstance ili se na njih oslanjaju, tj. jedinstvene carinske isprave odmah, a najkasnije do 31. decembra godine za koju je dozvola izdata, zajedno sa kopijom faktura isporučilaca robe.

Zahtevi za obeležavanje

Član 27.

Proizvođači i uvoznici proizvoda i opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance dužni su da ih obeleže pre prvog stavljanja u promet. Oznaka treba da sadrži:

- 1) tekst: "OPASNOST. Sadrži supstancu opasnu po ozonski omotač. Izbegavati ispuštanje sadržaja u životnu sredinu. Nakon prestanka upotrebe odlagati supstancu kao opasan otpad." Oznaka treba da sadrži navedeni tekst na srpskom jeziku;
- 2) skraćene nazive za kontrolisane supstance sadržane ili koje su namenjene da budu sadržane u proizvodima ili opremi, korišćenjem važećih ANSI/ASHRAE standarda 34-2010;
- 3) količinu kontrolisanih supstanci izraženu u kilogramima;
- 4) tekst "hermetički zatvoreno", gde je primenljivo.

Dodatno zahtevima iz stava 1. ovog člana, rashladnu i klimatizacionu opremu i toplotne pumpe izolovane penom koja je ekspandirana korišćenjem kontrolisanih supstanci, pre stavljanja u promet treba obeležiti oznakom koja sadrži sledeći tekst: "Pena ekspandirana supstancama koje oštećuju ozonski omotač." Kada se kontrolisane supstance mogu dodati izvan lokacije proizvodnje i kada proizvođač nije odredio ukupnu količinu, oznaka treba da sadrži količinu napunjenu u proizvodnom pogonu i prazan prostor za unos količine koja će se dodati van lokacije proizvodnje, kao i ukupnu količinu kontrolisanih supstanci.

Informacije iz st. 1. i 2. ovog člana treba da su jasno izdvojene od pozadine oznake, i da budu u veličini slova i sa razmakom koji su jasno vidljivi.

Kada se informacije, propisane ovom uredbom, dodaju na oznaku koja se već nalazi na proizvodu ili opremi, veličina slova ne sme biti manja od minimalne veličine ostalih informacija na oznaci.

Celokupna oznaka i njen sadržaj treba da su dizajnirani tako da ostaju na proizvodu ili opremi u toku celog perioda tokom kojeg proizvod ili oprema sadrži kontrolisanu supstancu i da su vidljivi pod normalnim radnim uslovima.

Oznaka treba da bude postavljena na proizvodu ili opremi uz servisna mesta za punjenje ili sakupljanje kontrolisane supstance ili na delu proizvoda ili opreme koji sadrži kontrolisanu supstancu.

Dodatno, oznaka može biti postavljena i na ili pored postojeće pločice sa nazivom proizvoda ili oznake sa informacijom o proizvodu ili pored pristupnih mesta za servisiranje.

Za klimatizacionu opremu, kao i za toplotne pumpe sa odvojenom isparivačkom i kondenzatorskom jedinicom, koje su međusobno povezane cevovodom rashladnog sredstva, oznaka treba da je postavljena na deo opreme koji se inicijalno puni rashladnim sredstvom.

Proizvođač ili uvoznik proizvoda ili opreme dužan je da obezbedi da informacije, u kojima se navodi da proizvodi ili oprema sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance koje su opasne po ozonski omotač, budu u uputstvu za upotrebu tih proizvoda i opreme, zajedno sa informacijama o vrednostima potencijala oštećenja ozonskog omotača za navedene kontrolisane supstance.

3. Kontrola praćenja uvoza i izvoza i postupanja sa kontrolisanim supstancama

Član 28.

Ministarstvo može da preduzme dodatne mere (ograničenje količina, ograničenje upotrebe, izveštavanje, ovlašćenje i druge mere) za praćenje kontrolisanih supstanci, novih supstanci i proizvoda i/ili opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance u privremenom smeštaju, kojima je odobren tranzit, odnosno koji su smešteni u carinskim skladištima, kao i onih koji su smešteni u slobodnim zonama, ili se unose ili iznose iz zone, na osnovu procene potencijalnih rizika ilegalne trgovine u tim uslovima, uzimajući u obzir aspekte životne sredine i socijalno-ekonomске aspekte ovih mera.

VI. POSTUPANJE SA KONTROLISANIM SUPSTANCAMA I PROIZVODIMA I/ILI OPREMOM KOJI IH SADRŽE

Postupanje sa kontrolisanim supstancama i proizvodima i/ili opremom koji ih sadrže

Član 29.

Postupanje sa kontrolisanim supstancama, postupanje sa proizvodima i/ili opremom koji sadrže ove supstance, kao i postupanje sa kontrolisanim supstancama nakon prestanka upotrebe proizvoda i/ili opreme koji ih sadrže, mora se vršiti tako da se spreče emisije kontrolisanih supstanci u vazduh.

Kontrola emisija

Član 30.

Operateri su dužni da obezbede da se kontrolisane supstance iz opreme sakupe tokom održavanja ili servisiranja ili prilikom isključivanja iz upotrebe stacionarnih proizvoda i opreme, i to: rashladne i klimatizacione opreme; toplovnih pumpi; opreme koja sadrži rastvarače; sistema za zaštitu od požara i aparata za gašenje požara.

Lice koje koristi cilindar za transport ili skladištenje kontrolisane supstance, nakon isteka radnog veka cilindra, odgovorno je za sakupljanje mogućih ostataka supstanci u cilju njihovog obnavljanja, obrade ili termičkog tretiranja.

Sakupljene količine kontrolisanih supstanci moraju se, u slučaju da je to tehnički i ekonomski opravdano, obnoviti i/ili obraditi i ponovo koristiti. Kontrolisane supstance koje se ne mogu obnoviti i/ili obraditi moraju se odložiti ili termički tretirati, u skladu sa propisima kojima se uređuje upravljanje otpadom.

Kontrolisane supstance i proizvodi i/ili oprema koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance mogu se termički tretirati isključivo tehnologijama navedenim u Prilogu 8 - Tehnologije za termički tretman, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo i u skladu sa propisima kojim se uređuje procena uticaja na životnu sredinu i propisima kojima se uređuje upravljanje otpadom.

Pravno lice, preduzetnik i fizičko lice, koje je vlasnik ili korisnik proizvoda ili opreme koja sadrži ili se oslanja na kontrolisane supstance, dužan je da te proizvode ili opremu odloži u skladu sa propisima kojima se uređuje upravljanje otpadom.

Kontrolisane supstance iz proizvoda i opreme, koji nisu navedeni u stavu 1. ovog člana, sakupljaju se u slučaju da je to tehnički i ekonomski opravdano i sa njima se postupa na način iz stava 3. ovog člana.

Vlasnik i/ili korisnik deponije dužan je da za sakupljanje kontrolisanih supstanci, po potrebi, angažuje pravno lice i/ili preduzetnika koji ima dozvolu Ministarstva za održavanje ili servisiranje i konačno odlaganje proizvoda i opreme koji sadrže kontrolisane supstance iz člana 32. ove uredbe, kao i da vodi evidenciju u koju unosi podatke o količinama prikupljenih kontrolisanih supstanci.

Postupanje sa otpadnim uljima

Član 31.

Prilikom održavanja ili servisiranja ili prilikom isključivanja iz upotrebe proizvoda i opreme koji sadrže kontrolisane supstance, a najkasnije u postupku odlaganja otpada na deponiji, moraju se iz proizvoda i opreme sakupiti otpadna ulja.

Sa otpadnim uljima, uljnim filterima i kompresorima koji se nalaze u proizvodima i opremi iz stava 1. ovoga člana postupa se u skladu sa propisima kojima se uređuje upravljanje otpadom.

Instalacija, održavanje ili servisiranje i isključivanje iz upotrebe proizvoda i/ili opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance

Član 32.

Pravna lica i preduzetnici koji obavljaju delatnost instalacije, održavanja ili servisiranja i provere ispuštanja stacionarne rashladne i klimatizacione opreme i toplotnih pumpi ili sistema za zaštitu od požara koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance, sakupljanja kontrolisanih supstanci iz te opreme i sistema i opreme koja sadrži rastvarače, kao i iz cilindara i aparata za gašenje požara i isključivanja iz upotrebe rashladne i klimatizacione opreme i toplotnih pumpi ili sistema za zaštitu od požara i aparata za gašenje požara i opreme koja sadrži rastvarače, koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance (u daljem tekstu: "servis"), pribavljaju dozvolu Ministarstva.

Dozvola se izdaje na osnovu zahteva, uz koji se podnose sledeća dokumenta:

- 1) kopija uverenja o podacima upisanim u Registar privrednih subjekata;
- 2) kopije odgovarajućih sertifikata za zaposlene koji obavljaju delatnosti iz stava 1. ovog člana;
- 3) dokaz o posedovanju tehničkih alata za obavljanje delatnosti predviđenih dozvolom, iz Priloga 10
- Minimalni zahtevi za tehničke alate koje su pravna lica i/ili preduzetnici u obavezi da poseduju u cilju dobijanja dozvole iz člana 32. ove uredbe, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo.

Ministarstvo može zahtevati dodatne podatke, informacije ili dokumentaciju za izdavanje dozvole.

Ako servisi iz stava 1. ovog člana obavljaju delatnost obnavljanja kontrolisanih supstanci, uz zahtev iz stava 2. ovoga člana moraju priložiti dokaz o posedovanju uređaja za obnavljanje kontrolisanih supstanci.

Dozvola se izdaje na rok od tri godine i može se produžiti za naredne tri godine.

Zahtev za produženje dozvole podnosi se najranije četiri meseca, a najkasnije dva meseca pre isteka roka iz stava 5. ovoga člana.

Servisu se može oduzeti, odnosno ne može se produžiti važenje dozvole ako se inspekcijskim nadzorom utvrdi da je prestao da ispunjava uslove propisane uredbom, odnosno ako u roku određenom u rešenju o inspekcijskom nadzoru ne sprovede naložene mere.

Ministarstvo objavljuje spisak servisa kojima je izdata dozvola iz stava 1. ovoga člana na internet stranici Ministarstva.

Ministarstvo će na spisku iz stava 8. ovog člana identifikovati delatnosti predviđene dozvolom koja je izdata svakom servisu.

Servis iz stava 1. ovog člana vodi evidenciju o vrstama i količinama sakupljenih i upotrebljenih kontrolisanih supstanci i ako je primenljivo, o količinama obnovljenih i/ili obrađenih kontrolisanih supstanci. Servis ove podatke dostavlja Ministarstvu do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu na Obrascu br. 10 iz Priloga 9. ove uredbe.

Postupanje sa stacionarnom opremom koja sadrži kontrolisane supstance

Član 33.

Operater stacionarne rashladne i klimatizacione opreme, topotnih pumpi i sistema za zaštitu od požara koji sadrže kontrolisane supstance, dužan je da spreči svako ispuštanje kontrolisanih supstanci iz te opreme i sistema.

Provera ispuštanja kontrolisanih supstanci (u daljem tekstu: "provera ispuštanja") sprovodi se za stacionarnu rashladnu i klimatizacionu opremu, topotne pumpe i sisteme za zaštitu od požara koji sadrže:

- 1) tri ili više kilograma kontrolisanih supstanci, najmanje jednom u 12 meseci, sa izuzetkom hermetički zatvorenih sistema koji sadrže kontrolisane supstance koje se koriste kao rashladna sredstva, koji su kao takvi obeleženi i koji sadrže manje od šest kilograma kontrolisanih supstanci;
- 2) 30 ili više kilograma kontrolisanih supstanci, najmanje jednom u šest meseci;
- 3) 300 ili više kilograma kontrolisanih supstanci, najmanje jednom u tri meseca.

Izuzetno od stava 2. tačka 3) ovog člana, ukoliko je instaliran fiksni identifikator curenja sa tačnošću od najmanje pet grama na godišnjem nivou, provera ispuštanja sprovodi se jednom u šest meseci. Tačnost identifikatora proverava se najmanje jednom u 12 meseci.

Ispuštanja utvrđena proverama iz st. 2. i 3. ovog člana, saniraju se odmah, a najkasnije u roku od 14 dana.

Ponovna provera saniranih ispuštanja iz stava 4. ovog člana sprovodi se u roku od 30 dana nakon sanacije.

Operater iz stava 1. ovog člana obezbeđuje da proveru ispuštanja sprovodi kvalifikovano lice koje poseduje odgovarajući sertifikat, a zaposleno je kod operatera ili kod pravnog lica ili preduzetnika koji poseduje dozvolu Ministarstva iz člana 32. ove uredbe i da se provera sprovodi u skladu sa procedurama datim u Prilogu 11. ove uredbe - Procedure koje je potrebno pratiti pri proveri ispuštanja rashladne i klimatizacione opreme, topotnih pumpi i sistema za zaštitu od požara koji sadrže tri kilograma ili više kontrolisanih supstanci.

Prilikom obavljanja aktivnosti iz st. 1, 2. i 3. ovog člana, kao i prilikom instalacije, održavanja ili servisiranja rashladne i klimatizacione opreme, topotnih pumpi i sistema za zaštitu od požara koji sadrže tri ili više kilograma kontrolisanih supstanci, operater vodi evidenciju o količinama i vrsti dodatih kontrolisanih supstanci, količinama sakupljenih kontrolisanih supstanci tokom održavanja ili servisiranja i krajnjeg odlaganja opreme.

Operater vodi evidenciju o navedenim podacima tokom celog radnog veka opreme i podnosi je Ministarstvu do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu na Obrascu br. 14 iz Priloga 9. ove uredbe, a na zahtev Ministarstva i u elektronskom formatu.

Postupanje sa klimatizacionim sistemima u određenim motornim vozilima, koji sadrže kontrolisane supstance

Član 34.

Pravna lica ili preduzetnici koji obavljaju delatnost punjenja klimatizacionih sistema u određenim motornim vozilima kontrolisanim supstancama dužni su da obezbede da kontrolisane supstance sadržane u klimatizacionom sistemu budu sakupljene i svako ispuštanje sanirano pre punjenja klimatizacionog sistema kontrolisanom supstancom.

Pravna lica i preduzetnici koji obavljaju delatnost sakupljanja kontrolisanih supstanci iz klimatizacionih sistema određenih motornih vozila moraju biti evidentirani u Ministarstvu za obavljanje date delatnosti.

Preuzimanje isporuke kontrolisanih supstanci

Član 35.

Uvoznici, distributeri ili centri iz člana 38. ove uredbe mogu da isporučuju kontrolisane supstance samo pravnim licima ili preduzetnicima koji ispunjavaju uslove i obavljaju delatnosti u skladu sa čl. 32. i 34. ove uredbe.

Pravna lica ili preduzetnici iz stava 1. ovog člana mogu da preuzmu kontrolisane supstance jedino uz pismenu potvrdu da će kontrolisane supstance koristiti za obavljanje onih delatnosti za koje poseduju dozvolu iz člana 32. ili dokaz o upisu u evidenciju u skladu sa članom 36. ove uredbe.

Evidencija

Član 36.

Ministarstvo vodi evidenciju pravnih lica i preduzetnika koji se bave delatnošću uvoza i/ili izvoza i stavljanja u promet po prvi put kontrolisanih i novih supstanci, uvoza i/ili izvoza i stavljanja u promet po prvi put proizvoda i opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance, navedenih u Prilogu 3. ove uredbe, instalacije, održavanja ili servisiranja opreme koja sadrži ili se oslanja na kontrolisane supstance, sakupljanja, obnavljanja, obrade ili termičkog tretiranja kontrolisanih supstanci, upotrebom kontrolisanih i novih supstanci, kao i delatnošću sakupljanja kontrolisanih supstanci iz klimatizacionih sistema određenih motornih vozila (u daljem tekstu: "evidencija").

Pravna lica i preduzetnici iz stava 1. ovog člana moraju imati dokaz o upisu u evidenciju.

Pravna lica i preduzetnici iz stava 1. ovoga člana podnose zahtev za upis u evidenciju na Obrascu br. 15, odnosno Obrascu br. 16 iz Priloga 9. ove uredbe i uz zahtev prilažu uverenje o upisu u Registar privrednih subjekata, a svake naredne godine izvod iz Registra privrednih subjekata.

Pravna lica i preduzetnici koji obavljaju delatnost sakupljanja kontrolisanih supstanci iz klimatizacionih sistema određenih motornih vozila uz dokumenta iz stava 3. ovog člana prilažu i kopije odgovarajućih sertifikata za zaposlene koji obavljaju navedenu delatnost.

Ministarstvo može zahtevati dodatne podatke, informacije ili dokumentaciju za upis u evidenciju.

Pravnom licu ili preduzetniku odbija se zahtev za upis u evidenciju ukoliko ne ispunjava uslove propisane ovom uredbom.

Pravno lice ili preduzetnik iz stava 1. ovog člana briše se iz evidencije ako se inspekcijskim nadzorom utvrdi da je prestao da ispunjava uslove propisane uredbom, odnosno ako u roku određenom u rešenju o inspekcijskom nadzoru ne sproveđe naložene mere.

Evidencija se vodi i u elektronskom obliku.

Ministarstvo objavljuje spisak pravnih lica i preduzetnika iz stava 1. ovoga člana na internet stranici Ministarstva.

Evidencijski broj i dokaz o upisu u evidenciju

Član 37.

Servisi kojima je izdata dozvola iz člana 32. stav 1. ove uredbe upisuju se u evidenciju u skladu sa članom 36. ove uredbe.

Upisom u evidenciju pravnim licima i preduzetnicima dodeljuje se evidencijski broj.

Na zahtev pravnih lica i preduzetnika koji su upisani u evidenciju, Ministarstvo izdaje dokaz o upisu u

evidenciju sa dodeljenim evidencionim brojem.

VII. CENTRI ZA SAKUPLJANJE, OBNAVLJANJE I OBRADU KONTROLISANIH SUPSTANCI I FLUOROVANIH GASOVA SA EFEKTOM STAKLENE BAŠTE

Centri za sakupljanje, obnavljanje i obradu kontrolisanih supstanci i fluorovanih gasova sa efektom staklene bašte

Član 38.

Operateri obezbeđuju da se one kontrolisane supstance koje su sakupljene u procesima održavanja ili servisiranja proizvoda ili opreme ili na kraju radnog veka proizvoda ili opreme, a koje ne mogu biti obnovljene na samoj lokaciji, dostavljaju pravnim licima i preduzetnicima koji u okviru svoje registrovane delatnosti imaju obrazovanu specijalizovanu jedinicu - centar.

Servis ili operater zapošjava lice kvalifikovano za sakupljanje kontrolisanih supstanci koje se dostavljaju centru.

Dozvola za rad centra

Član 39.

Centar koji obavlja delatnost sakupljanja, obnavljanja, obrade i stavljanja u promet obnovljenih i obrađenih kontrolisanih supstanci i fluorovanih gasova sa efektom staklene bašte mora imati dozvolu Ministarstva.

Dozvola se izdaje pravnim licima i/ili preduzetnicima koji su registrovani za obavljanje delatnosti iz stava 1. ovog člana, koji raspolažu odgovarajućim prostorom za držanje uređaja potrebnih za procese obnavljanja i obrade kontrolisanih supstanci, koji poseduju opremu potrebnu za sakupljanje, obnavljanje, obradu i fizičko-hemijsku analizu upotrebljenih kontrolisanih supstanci, koji raspolažu odgovarajućim prostorom za skladištenje preuzetih, sakupljenih i prerađenih kontrolisanih supstanci, kao i otpadnih kontrolisanih supstanci koje se po fizičko-hemijskim svojstvima ne mogu ponovo upotrebiti i koji imaju zaposleno lice sa visokom stručnom spremom tehničkog smera i odgovorno kvalifikovano lice koje poseduje odgovarajući sertifikat i koje vrši nadzor postupaka obnavljanja i obrade, sa najmanje dve godine radnog iskustva u struci.

Uz zahtev za izdavanje dozvole iz stava 1. ovog člana pravno lice ili preduzetnik prilaže dokaze o ispunjavanju uslova iz stava 2. ovog člana.

Izdata dozvola oduzima se ako se inspekcijskim nadzorom utvrди da je pravno lice ili preduzetnik prestalo da ispunjava propisane uslove, odnosno ako u roku određenom u rešenju o inspekcijskom nadzoru ne sprovede propisane mere.

Obaveze centra u pogledu kontrolisanih supstanci

Član 40.

Centar je dužan da preuzme sakupljene kontrolisane supstance koje se dopremaju u cilindrima sa oznakom vrste i nazivom kontrolisane supstance koja se u njima nalazi, bez obzira da li supstanca može ili ne može biti obnovljena ili obrađena, i da ih skladišti u za tu svrhu određeni prostor.

Centar sakuplja kontrolisane supstance iz proizvoda ili opreme kojima je istekao radni vek ili iz klimatizacionih sistema u određenim motornim vozilima koji su dostavljeni u centar, pod uslovom da date delatnosti obavlja kvalifikovano lice koje poseduje odgovarajući sertifikat i da se sa otpadom od

električnih i elektronskih proizvoda postupa u skladu sa propisima kojima se uređuje upravljanje otpadom.

Centar je dužan da plati operateru ili servisu za dostavljenu kontrolisanu supstancu najmanje 50% tržišne cene obrađene supstance, samo ako rezultat analize supstance, koja je urađena u centru, potvrđi da može biti obnovljena ili obrađena.

Centar izdaje potpisu kopiju rezultata izvršene analize operateru ili servisu koji je dostavio supstancu.

Centar izdaje operateru ili servisu potvrdu o preuzetim količinama kontrolisanih supstanci.

Centar stavlja u promet na domaće tržište obnovljene ili obrađene kontrolisane supstance u svrhu dalje upotrebe.

Obrađena kontrolisana supstanca mora imati iste karakteristike kao i prvi put korišćena supstanca, uzimajući u obzir njenu predviđenu namenu.

Centar izdaje uverenje o kvalitetu kontrolisanih supstanci za svaki cilindar kontrolisane supstance koji se stavlja u promet, bilo da je supstanca obnovljena ili obrađena, sa oznakom naziva supstance i značajnim fizičko-hemijskim svojstvima, kao što su: čistoća u wt%, sadržaj vode u wt% i sadržaj kiselina u wt%, kao i nazivom i adresom centra gde je obavljena delatnost obnavljanja ili obrade.

Uverenje iz stava 8. ovog člana centar čuva dve godine.

Centar vodi evidenciju o primljenim, sakupljenim i prerađenim kontrolisanim supstancama, koja sadrži podatke o:

- 1) pravnim licima i preduzetnicima od kojih su preuzete upotrebljene kontrolisane supstance;
- 2) vrsti i količini sakupljenih kontrolisanih supstanci;
- 3) količini obnovljenih kontrolisanih supstanci;
- 4) količini obrađenih kontrolisanih supstanci na skladištu;
- 5) izdatim potvrdama za promet na domaćem tržištu;
- 6) pravnim licima i preduzetnicima koji su preuzeli obnovljene ili obrađene kontrolisane supstance radi njihovog stavljanja u promet;
- 7) količini otpadnih kontrolisanih supstanci koje se ne mogu preraditi ili ne ispunjavaju fizičko-hemijska svojstva potrebna za krajnju upotrebu;
- 8) pravnim licima i preduzetnicima koji su preuzeli otpadne kontrolisane supstance u cilju trajnog odlaganja.

Centar je dužan da dostavi Ministarstvu izveštaj sa podacima iz stava 10. ovog člana na Obrascu br. 13 iz Priloga 9. ove uredbe, do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu.

Postupanje sa otpadnim kontrolisanim supstancama u okviru centra

Član 41.

Otpadne kontrolisane supstance koje se ne mogu obnoviti i/ili obraditi ili koje ne ispunjavaju fizičko-hemijska svojstva potrebna za krajnju upotrebu nakon postupka obnavljanja i/ili obrade, moraju se odlagati u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom.

Obaveze operatera i servisa prema centru u pogledu kontrolisanih supstanci

Član 42.

Operater ili servis je dužan da obezbedi transport kontrolisanih supstanci sakupljenih prilikom održavanja ili servisiranja proizvoda ili opreme do centra u skladu sa propisima kojima se uređuje upravljanje otpadom.

Servis troškove transporta obračunava unutar obavljene usluge servisiranja, a snosi ih vlasnik i/ili korisnik proizvoda ili opreme.

Ukoliko centar obavlja transport sakupljenih kontrolisanih supstanci za operatera ili servis, ima pravo na naknadu za obezbeđen transport koju mu isplaćuje operater ili servis.

Troškovi otkupa, obnavljanja i obrade prikupljenih kontrolisanih supstanci

Član 43.

Troškove otkupa, obnavljanja i obrade prikupljenih kontrolisanih supstanci, fizičko-hemijskih analiza sakupljenih i prerađenih supstanci centar nadoknađuje kroz prodajnu cenu te supstance koja ispunjava fizičko-hemijska svojstva prvi put korišćene supstance i koju stavlja kao takvu u promet na domaće tržište.

Operateri ili servisi mogu za isporučene količine kontrolisanih supstanci, umesto novčane nadoknade, preuzeti prerađene kontrolisane supstance u najmanjoj količini od 50 % isporučene količine.

Postupanje sa prikupljenim kontrolisanim supstancama do formiranja centara

Član 44.

Do obrazovanja centara iz člana 38. ove uredbe operater ili servis je dužan da, kad god je to moguće, sakupi i obnovi kontrolisane supstance na licu mesta.

U slučaju da obnavljanje sakupljene kontrolisane supstance nije moguće na licu mesta, servis je dužan da prikupljenu kontrolisanu supstancu propisno privremeno uskladišti.

Spisak privremenih skladišta otpadnih kontrolisanih supstanci i fluorovanih gasova sa efektom staklene bašte objavljuje se na internet stranici Ministarstva.

VIII. IZVEŠTAVANJE O REALIZOVANOM UVOZU I/ILI IZVOZU, UPOTREBI, PRERADI I TERMIČKOM TRETMANU KONTROLISANIH I NOVIH SUPSTANCI, I O REALIZOVANOM UVOZU I/ILI IZVOZU PROIZVODA I OPREME KOJI SADRŽE ILI SE OSLANJAJU NA KONTROLISANE SUPSTANCE

Član 45.

Pravna lica i preduzetnici koji se bave uvozom i/ili izvozom kontrolisanih i novih supstanci podnose godišnji izveštaj o realizovanom uvozu i/ili izvozu za svaku kontrolisanu i novu supstancu na Obrascu br. 8 iz Priloga 9. ove uredbe, najkasnije do 31. januara tekuće godine za prethodnu godinu.

Izveštaj o realizovanom uvozu i/ili izvozu iz stava 1. ovog člana sadrži sledeće podatke: količine kontrolisanih supstanci koje su uvezene i/ili izvezene kao sirovina ili procesna sredstva, a u skladu sa čl. 12. i 13. ove uredbe; količine kontrolisanih supstanci koje su uvezene i/ili izvezene za esencijalnu laboratorijsku i analitičku primenu u skladu sa članom 14. ove uredbe; količine kontrolisanih supstanci koje su uvezene i/ili izvezene u cilju termičkog tretiranja; količine halona uvezene i/ili izvezene za

kritične upotrebe u skladu sa članom 15. ove uredbe; količine kontrolisanih supstanci uvezene u vanrednim slučajevima propisanim u članu 16. ove uredbe; uvezene i/ili izvezene količine novih supstanci; uvezene i/ili izvezene količine sa detaljnim podacima o realizovanim uvozima i/ili izvozima i krajnjoj nameni; postojeće zalihe i podatke o zemlji uvoza/izvoza.

Pravna lica i preduzetnici koji se bave uvozom i/ili izvozom proizvoda i opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance podnose godišnji izveštaj o realizovanom uvozu i/ili izvozu za svaku vrstu opreme ili proizvoda na Obrascu br. 9 iz Priloga 9. ove uredbe, najkasnije do 31. januara tekuće godine za prethodnu godinu.

Operateri rashladne i klimatizacione opreme i toplotnih pumpi, kao i sistema za zaštitu od požara, koji sadrže tri kilograma ili više kontrolisanih supstanci, dostavljaju izveštaj Ministarstvu u skladu sa članom 33. ove uredbe.

Servisi iz člana 32. ove uredbe i centri iz člana 38. ove uredbe dostavljaju izveštaj Ministarstvu u skladu sa čl. 32. i 40. ove uredbe.

Korisnici kontrolisanih supstanci, izuzev servisa, dostavljaju izveštaj Ministarstvu do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu, o količinama kontrolisanih supstanci korišćenim u prethodnoj godini na Obrascu br. 11 iz Priloga 9. ove uredbe.

Preduzeća koja imaju odobrenje da upotrebljavaju kontrolisane supstance kao procesna sredstva ili sirovine, obaveštavaju Ministarstvo o proceni emisija do kojih je došlo u toku upotrebe, najkasnije do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu, koristeći Obrazac br. 11 iz Priloga 9. ove uredbe.

Korisnici opreme koja sadrži halone dužni su da dostave izveštaj Ministarstvu u skladu sa članom 15. ove uredbe.

Za svaki termički tretman kontrolisanih supstanci, pravno lice ili preduzetnik koji je obavio delatnost termičkog tretiranja dužan je da podnese izveštaj Ministarstvu o sledećim podacima: svim količinama termički tretiranih supstanci, uključujući količine sadržane u proizvodima ili opremi; svim zalihama supstanci koje su planirane za termički tretman, uključujući količine sadržane u proizvodima ili opremi; tehnologiji koja se koristi za termički tretman.

Ministarstvo može da traži dopunu dostavljenih izveštaja iz st. 1-9. ovog člana.

Član 46.

Naknada koju plaćaju pravna lica i preduzetnici koji uvoze kontrolisane supstance u cilju stavljanja u promet na domaće tržište ili za svoje potrebe, obračunava se prema propisima kojima se uređuje visina naknade za zagađivanje životne sredine, a na osnovu izdatih uvoznih dozvola i primljenih jedinstvenih carinskih isprava.

IX. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 47.

Danom početka primene ove uredbe prestaje da važi Uredba o postupanju sa supstancama koje oštećuju ozonski omotač, kao i o uslovima za izdavanje dozvola za uvoz i izvoz tih supstanci ("Službeni glasnik RS", broj 22/10).

Član 48.

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. januara 2014. godine, osim odredaba čl. 32, 33, 36, 38, 39. i 40. ove uredbe koje se odnose na kvalifikaciju lica i posedovanje odgovarajućih sertifikata, a koje se primenjuju najkasnije od 1. januara 2016. godine.

05 broj 110-10839/2013-1
U Beogradu, 20. decembra 2013. godine

Vlada

Predsednik,
Ivica Dačić, s.r.

PRILOG 1.

LISTA KONTROLISANIH SUPSTANCI

Supstance koje oštećuju ozonski omotač na koje se primenjuju odredbe ove uredbe su: potpuno halogenovani hlorofluorougljovodonici, ostali potpuno halogenovani hlorofluorougljovodonici, haloni, hlorofluorougljovodnici, ugljen-tetrahlorid, 1,1,1-trihloroetan, metil bromid, bromofluorougljovodonici i bromohlorometan, u skladu sa odredbama Montrealskog protokola o supstancama koje oštećuju ozonski omotač i sa svim amandmanima, bilo da su same ili u smeši, prvi put korišćene, sakupljene, obnovljene ili obrađene.

NAZIV KONTROLISANE SUPSTANCE	HEMIJSKA FORMULA	OZNAKA	POTENCIJAL OŠTEĆENJA OZONSKOG OMOTAČA ¹	TARIFNA OZNAKA
------------------------------	------------------	--------	--	----------------

ANEKS A, grupa I: potpuno halogenovani hlorofluorougljovodonici (CFC)

trihlorofluorometan	CFCl ₃	CFC-11	1,0	2903 77 10 00
dihlorodifluorometan	CF ₂ Cl ₂	CFC-12	1,0	2903 77 20 00
trihlorotrifluoroetani	C ₂ F ₃ Cl ₃	CFC-113	0,8	2903 77 30 00
dihlorotetrafluoroetani	C ₂ F ₄ Cl ₂	CFC-114	1,0	2903 77 40 00
hloropentafluoroetan	C ₂ F ₅ Cl	CFC-115	0,6	2903 77 50 00

ANEKS A, grupa II: haloni

bromohlorodifluorometan	CF ₂ BrCl	halon-1211 (R-12V1)	3,0	2903 76 10 00
bromotrifluorometan	CF ₃ Br	halon-1301 (R-13V1)	10,0	2903 76 20 00
dibromotetrafluoroetani	C ₂ F ₄ Br ₂	halon-2402 (R-114V2)	6,0	2903 76 90 00

ANEKS B, grupa I: ostali potpuno halogenovani hlorofluorougljovodonici (CFC)

hlorotrifluorometan	CF ₃ Cl	CFC-13	1,0	2903 77 90 00
pentahlorofluoroetan	C ₂ FCl ₅	CFC-111	1,0	2903 77 90 00
tetrahlorodifluoroetani	C ₂ F ₂ Cl ₄	CFC-112	1,0	2903 77 90 00
heptahlorofluoropropani	C ₃ FCl ₇	CFC-211	1,0	2903 77 90 00
heksahlorodifluoropropani	C ₃ F ₂ Cl ₆	CFC-212	1,0	2903 77 90 00
pentahlorotrifluoropropani	C ₃ F ₃ Cl ₅	CFC-213	1,0	2903 77 90 00
tetrahlorotetrafluoropropani	C ₃ F ₄ Cl ₄	CFC-214	1,0	2903 77 90 00
trihloropentafluoropropani	C ₃ F ₅ Cl ₃	CFC-215	1,0	2903 77 90 00
dihloroheksafluoropropani	C ₃ F ₆ Cl ₂	CFC-216	1,0	2903 77 90 00
hloroheptafluoropropani	C ₃ F ₇ Cl	CFC-217	1,0	2903 77 90 00

ANEKS B, grupa II: ugljen-tetrahlorid

ugljen-tetrahlorid	CCl ₄	ugljen tetrahlorid (R-10,	1,1	2903 14 00 00
--------------------	------------------	---------------------------	-----	---------------

		tetrahlorometan)		
ANEKS B, grupa III: 1,1,1-trihloroetan				
1,1,1-trihloroetan (metil hloroform)	C ₂ H ₃ Cl ₃ ²	1,1,1-trihloroetan (metil hloroform, R-140)	0,1	2903 19 10 00
NAZIV KONTROLISANE SUPSTANCE	HEMIJSKA FORMULA	OZNAKA	POTENCIJAL OŠTEĆENJA OZONSKOG OMOTAČA ³	TARIFNA OZNAKA
ANEKS C, grupa I: nepotpuno halogenovani hlorofluorougljovodonici (NCFC)				
dihlorofluorometan	CHFCl ₂	NCFC-21 ⁴	0,04	2903 79 11 00
hlorodifluorometan	CHF ₂ Cl	NCFC-22 ⁴	0,055	2903 71 00 00
hlorofluorometan	CH ₂ FCl	NCFC-31	0,02	2903 79 11 00
tetrahlorofluoroetan	C ₂ HFCl ₄	NCFC-121	0,04	2903 79 11 00
trihlorodifluoroetan	C ₂ HF ₂ Cl ₃	NCFC-122	0,08	2903 79 11 00
dihlorotrifluoroetan	C ₂ HF ₃ Cl ₂	NCFC-123 ⁴	0,02	2903 72 00 00
hlorotetrafluoroetan	C ₂ HF ₄ Cl	NCFC-124 ⁴	0,022	2903 79 11 00
trihlorofluoroetan	C ₂ H ₂ FCl ₃	NCFC-131	0,05	2903 79 11 00
dihlorodifluoroetan	C ₂ H ₂ F ₂ Cl ₂	NCFC-132	0,05	2903 79 11 00
trifluorohloroetan	C ₂ H ₂ F ₃ Cl	NCFC-133	0,06	2903 79 11 00
1,2-dihloro-1-fluoroetan	C ₂ H ₃ FCl ₂	NCFC-141	0,07	2903 73 00 00
1,1-dihloro-1-fluoroetan	CH ₃ CFCl ₂	NCFC-141b ⁴	0,11	2903 73 00 00
hlorodifluoroetan	C ₂ H ₃ F ₂ Cl	NCFC-142	0,07	2903 74 00 00
1-hloro-1,1-difluoroetan	CH ₃ CF ₂ Cl	NCFC-142b ⁴	0,065	2903 74 00 00
hlorofluoroetan	C ₂ H ₄ FCl	NCFC-151	0,005	2903 79 11 00
heksahlorofluoropropan	C ₃ HFCl ₆	NCFC-221	0,07	2903 79 11 00
pentahlorodifluoropropan	C ₃ HF ₂ Cl ₅	NCFC-222	0,09	2903 79 11 00
tetrahlorotrifluoropropan	C ₃ HF ₃ Cl ₄	NCFC-223	0,08	2903 79 11 00
trihlorotetrafluoropropan	C ₃ HF ₄ Cl ₃	NCFC-224	0,09	2903 79 11 00
dihloropentafluoropropan	C ₃ HF ₅ Cl ₂	NCFC-225	0,07	2903 75 00 00
3,3-dihloro-1,1,1,2,2-pentafluoropropan	CF ₃ CF ₂ CHCl ₂	NCFC-225sa ⁴	0,025	2903 75 00 00
1,3-dihloro-1,1,2,2,3-pentafluoropropan	CF ₂ CICF ₂ CHCIF	NCFC-225sb ⁴	0,033	2903 75 00 00
heksafluorohloropropan	C ₃ HF ₆ Cl	NCFC-226	0,10	2903 79 11 00
pentahlorofluoropropan	C ₃ H ₂ FCl ₅	NCFC-231	0,09	2903 79 11 00
tetrahlorodifluoropropan	C ₃ H ₂ F ₂ Cl ₄	NCFC-232	0,10	2903 79 11 00
trihlorotrifluoropropan	C ₃ H ₂ F ₃ Cl ₃	NCFC-233	0,23	2903 79 11 00
dihlorotetrafluoropropan	C ₃ H ₂ F ₄ Cl ₂	NCFC-234	0,28	2903 79 11 00
pentafluorohloropropan	C ₃ H ₂ F ₅ Cl	NCFC-235	0,52	2903 79 11 00
tetrahlorofluoropropan	C ₃ H ₃ FCl ₄	NCFC-241	0,09	2903 79 11 00
trihlorodifluoropropan	C ₃ H ₃ F ₂ Cl ₃	NCFC-242	0,13	2903 79 11 00
dihlorotrifluoropropan	C ₃ H ₃ F ₃ Cl ₂	NCFC-243	0,12	2903 79 11 00
tetrafluorohloropropan	C ₃ H ₃ F ₄ Cl	NCFC-244	0,14	2903 79 11 00
trihlorofluoropropan	C ₃ H ₄ FCl ₃	NCFC-251	0,01	2903 79 11 00
dihlorodifluoropropan	C ₃ H ₄ F ₂ Cl ₂	NCFC-252	0,04	2903 79 11 00
trifluorohloropropan	C ₃ H ₄ F ₃ Cl	NCFC-253	0,03	2903 79 11 00
dihlorofluoropropan	C ₃ H ₅ FCl ₂	NCFC-261	0,02	2903 79 11 00

difluorohloropropan	C ₃ H ₅ F ₂ Cl	NCFC- 262	0,02	2903 79 11 00
hlorofluoropropan	C ₃ H ₆ FCI	NCFC-271	0,03	2903 79 11 00
NAZIV KONTROLISANE SUPSTANCE	HEMIJSKA FORMULA	OZNAKA	POTENCIJAL OŠTEĆENJA OZONSKOG OMOTAČA ⁵	TARIFNA OZNAKA

ANEKS C, grupa II: bromofluorouglojvodonici (NVFC)

dibromofluorometan	CHFBr ₂		1,00	2903 79 21 00
bromodifluorometan	CHF ₂ Br	NVFC- 22V1	0,74	2903 79 21 00
bromofluorometan	CH ₂ FBr		0,73	2903 79 21 00
tetrabromofluoroetan	C ₂ HFBr ₄		0,8	2903 79 21 00
tribromodifluoroetan	C ₂ HF ₂ Br ₃		1,8	2903 79 21 00
dibromotrifluoroetan	C ₂ HF ₃ Br ₂		1,6	2903 79 21 00
bromotetrafluoroetan	C ₂ HF ₄ Br		1,2	2903 79 21 00
tribromofluoroetan	C ₂ H ₂ FBr ₃		1,1	2903 79 21 00
dibromodifluoroetan	C ₂ H ₂ F ₂ Br ₂		1,5	2903 79 21 00
bromotrifluoroetan	C ₂ H ₂ F ₃ Br		1,6	2903 79 21 00
dibromofluoroetan	C ₂ H ₃ FBr ₂		1,7	2903 79 21 00
bromodifluoroetan	C ₂ H ₃ F ₂ Br		1,1	2903 79 21 00
bromofluoroetan	C ₂ H ₄ FBr		0,1	2903 79 21 00
heksabromofluoropropan	C ₃ HFBr ₆		1,5	2903 79 21 00
pentabromodifluoropropan	C ₃ HF ₂ Br ₅		1,9	2903 79 21 00
tetrabromotrifluoropropan	C ₃ HF ₃ Br ₄		1,8	2903 79 21 00
tribromotetrafluoropropan	C ₃ HF ₄ Br ₃		2,2	2903 79 21 00
dibromopentafluoropropan	C ₃ HF ₅ Br ₂		2,0	2903 79 21 00
bromoheksafluoropropan	C ₃ HF ₆ Br		3,3	2903 79 21 00
pentabromofluoropropan	C ₃ H ₂ FBr ₅		1,9	2903 79 21 00
tetrabromodifluoropropan	C ₃ H ₂ F ₂ Br ₄		2,1	2903 79 21 00
tribromotrifluoropropan	C ₃ H ₂ F ₃ Br ₃		5,6	2903 79 21 00
dibromotetrafluoropropan	C ₃ H ₂ F ₄ Br ₂		7,5	2903 79 21 00
bromopentafluoropropan	C ₃ H ₂ F ₅ Br		1,4	2903 79 21 00
tetrabromofluoropropan	C ₃ H ₃ FBr ₄		1,9	2903 79 21 00
tribromodifluoropropan	C ₃ H ₃ F ₂ Br ₃		3,1	2903 79 21 00
dibromotrifluoropropan	C ₃ H ₃ F ₃ Br ₂		2,5	2903 79 21 00
bromotetrafluoropropan	C ₃ H ₃ F ₄ Br		4,4	2903 79 21 00
tribromofluoropropan	C ₃ H ₄ FBr ₃		0,3	2903 79 21 00
dibromodifluoropropan	C ₃ H ₄ F ₂ Br ₂		1,0	2903 79 21 00
bromotrifluoropropan	C ₃ H ₄ F ₃ Br		0,8	2903 79 21 00
dibromofluoropropan	C ₃ H ₅ FBr ₂		0,4	2903 79 21 00
bromodifluoropropan	C ₃ H ₅ F ₂ Br		0,8	2903 79 21 00
bromofluoropropan	C ₃ H ₆ FBr		0,7	2903 79 21 00

ANEKS C, grupa III: bromohlorometan

bromohlorometan	CH ₂ BrCl	VSM je naziv koji se češće koristi	0,12	2903 79 90 00
-----------------	----------------------	------------------------------------	------	---------------

ANEKS E, grupa I: metil bromid

bromometan (metil bromid)	CH ₃ Br	metil bromid	0,6	2903 39 11 00
---------------------------	--------------------	--------------	-----	---------------

1 Potencijal oštećenja ozonskog omotača određen je na osnovu sadašnjih saznanja, pa će se u određenim vremenskim periodima preispitivati, u skladu sa odredbama Montrealskog protokola. Tamo gde je naveden raspon potencijala oštećenja ozonskog omotača, za potrebe Protokola će se koristiti najviša vrednost u tom rasponu. Potencijali oštećenja ozonskog omotača navedeni samo kao jedna vrednost dobijeni su izračunavanjem na osnovu laboratorijskih merenja. Oni navedeni u određenom rasponu temelje se na procenama i manje su pouzdani. Jedan raspon odnosi se na izometričku grupu. Gornja vrednost je procena potencijala oštećenja ozonskog omotača kod izomera sa najvišim potencijalom oštećenja ozonskog omotača, a donja vrednost je procena potencijala oštećenja ozonskog omotača kod izomera sa najnižim potencijalom oštećenja ozonskog omotača.

2 Formula se ne odnosi na 1,1,2-trihloretan

3 Potencijal oštećenja ozonskog omotača određen je na osnovu sadašnjih saznanja, pa će se u određenim vremenskim periodima preispitivati, u skladu sa odredbama Montrealskog protokola. Tamo gde je naveden opseg potencijala oštećenja ozonskog omotača, za potrebe Protokola će se koristiti najviša vrednost u tom opsegu. Potencijali oštećenja ozonskog omotača navedeni samo kao jedna vrednost dobijaju se izračunavanjem na osnovu laboratorijskih merenja. Oni navedeni u određenom opsegu temelje se na procenama i manje su pouzdani. Jedan opseg odnosi se na grupu izomera. Gornja vrednost je procena potencijala oštećenja ozonskog omotača kod izomera sa najvišim potencijalom oštećenja ozonskog omotača, a donja vrednost je procena potencijala oštećenja ozonskog omotača kod izomera sa najnižim potencijalom oštećenja ozonskog omotača.

4 Odnosi se na uobičajene izomere kako je određeno Montrealskim protokolom. Označava komercijalno najdostupnije supstance sa specifičnim vrednostima potencijala oštećenja ozonskog omotača koje se primenjuju za potrebe Protokola.

5 Potencijal oštećenja ozonskog omotača određen je na osnovu sadašnjih saznanja, pa će se u određenim vremenskim periodima preispitivati, u skladu sa odredbama Montrealskog protokola. Tamo gde je naveden opseg potencijala oštećenja ozonskog omotača, za potrebe Protokola će se koristiti najviša vrednost u tom opsegu. Potencijali oštećenja ozonskog omotača navedeni samo kao jedna vrednost dobijaju se izračunavanjem na osnovu laboratorijskih merenja. Oni navedeni u određenom opsegu temelje se na procenama i manje su pouzdani. Jedan opseg odnosi se na grupu izomera. Gornja vrednost je procena potencijala oštećenja ozonskog omotača kod izomera sa najvišim potencijalom oštećenja ozonskog omotača, a donja vrednost je procena potencijala oštećenja ozonskog omotača kod izomera sa najnižim potencijalom oštećenja ozonskog omotača.

PRILOG 2.

NAJČEŠĆE KORIŠĆENE SMEŠE KOJE SADRŽE KONTROLISANE SUPSTANCE

OZNAKA ILI TRGOVAČKI NAZIV SMEŠE	SUPSTANCI OD KOJIH SE SMEŠA SASTOJI KAO I NJIHOV UDEO U SMEŠI (u %)								TARIFNA OZNAKA
	SUPSTANCA	%	SUPSTANCA	%	SUPSTANCA	%	SUPSTANCA	%	
Smeše koje sadrže hlorofluorougljenike (CFC), bez obzira da li sadrže ili ne sadrže hlorofluorougljovodonike (HCFC), perfluorougljenike (PFC) ili fluorougljovodonike (HFC)									
R-500	CFC-12	74	NFC-152a	26					3824 71 00 00
R-501	NCFC-22	75	CFC-12	25					3824 71 00 00
R-502	NCFC-22	49	CFC-115	51					3824 71 00 00
R-503	NFC-23	40	CFC-13	60					3824 71 00 00
R-504	NFC-32	48	CFC-115	52					3824 71 00 00
R-505	CFC-12	78	NCFC-31	22					3824 71 00 00

R-506	NCFC-31	55	CFC-114	45				3824 71 00 00
Smeše koje sadrže bromohlorodifluorometan, bromotrifluorometan ili dibromotetrafluoroetane								3824 72 00 00
Smeše koje sadrže bromofluorougljovodonike (NVFC)								3824 73 00 00
Smeše koje sadrže hlorofluorougljovodonike (HCFC), bez obzira da li sadrže ili ne sadrže perfluorougljenike (PFC) ili fluorougljovodonike (HFC), ali ne sadrže hlorofluorougljenike (CFC)								
R-401A (MP39)	NCFC-22	53	NFC-152a	13	NCFC-124	34		3824 74 00 00
R-401V (MP66)	NCFC-22	61	NFC-152a	11	NCFC-124	28		3824 74 00 00
R-401S (MP52)	NCFC-22	33	NFC-152a	15	NCFC-124	52		3824 74 00 00
R-402A (HP80)	NFC-125	60	NC-290	2	NCFC-22	38		3824 74 00 00
R-402V (HP81)	NFC-125	38	NC-290	2	NCFC-22	60		3824 74 00 00
R-403A (69S)	NC-290	5	NCFC-22	75	FC-218	20		3824 74 00 00
R-403V (69L)	NC-290	5	NCFC-22	56	FC-218	39		3824 74 00 00
R-405A (G2015)	NCFC-22	45	NFC-152a	7	NCFC-142b	6	S-318	43 3824 74 00 00
R-406A (GHG-12)	NCFC-22	55	NC-600a	4	NCFC-142b	41		3824 74 00 00
R-408A (FX10)	NFC-125	7	NFC-143a	46	NCFC-22	47		3824 74 00 00
OZNAKA ILI TRGOVAČKI NAZIV SMEŠE	SUPSTANCE OD KOJIH SE SMEŠA SASTOJI KAO I NJIHOV UDEO U SMEŠI (u %)							TARIFNA OZNAKA
R-409A (FX56)	NCFC-22	60	HCFC-124	25	NCFC-142b	15		3824 74 00 00
R-409V (FX57)	NCFC-22	65	HCFC-124	25	NCFC-142b	10		3824 74 00 00
R-411A (G2018A)	NC-1270	2	NCFC-22	88	NFC-152a	11		3824 74 00 00
R-411V (G2018B)	NC-1270	3	NCFC-22	94	NFC-152a	3		3824 74 00 00
R-412A (TP5R)	NCFC-22	70	FC-218	5	NCFC-142b	25		3824 74 00 00
R414V (Hotshot)	NCFC-22	50	HCFC-124	39	NCFC-142b	9,5	HC-600a	1,5 3824 74 00 00
R-415B	NCFC-22	25	NFC-152a	75				3824 74 00 00
R-418A	NC-290	1,5	NCFC-22	96	NFC-152a	2,5		3824 74 00 00
R-509 (TR5R2)	NCFC-22	46	FC-218	54				3824 74 00 00
FX-20	NFC-125	45	NCFC-22	55				3824 74 00 00
FX-10	NCFC-22	60	NCFC-142b	40				3824 74 00 00
Di-36	NCFC-22	50	HCFC-124	47	HC-600a	3		3824 74 00 00
Daikin Blend	NFC-23	2	NFC-32	28	HCFC-124	70		3824 74 00 00

FRIGC	HCFC-124	39	NFC-134a	59	HC-600a	2			3824 74 00 00
Free Zone	NCFC-142b	19	NFC-134a	79	Lubricant	2			3824 74 00 00
GHG-HP	NCFC-22	65	NCFC-142b	31	HC-600a	4			3824 74 00 00
GHG-X5	NCFC-22	41	NCFC-142b	15	NFC-227ca	40	HC-600a	4	3824 74 00 00
NARM-502	NCFC-22	90	NFC-152a	5	NFC-23	5			3824 74 00 00
NAF-S-III	NCFC-22	82	NCFC-123	4,75	NCFC-124	9,5	C ₁₀ H ₁₆	3,75	3824 74 00 00
NAF-P-III	NFC-134a	10	NCFC-123	55	NCFC-124	31	HC	4	3824 74 00 00
Smeše koje sadrže ugljen-tetrahlorid									3824 75 00 00
Smeše koje sadrže 1,1,1-trihloroetan (metil hloroform)									3824 76 00 00
Smeše koje sadrže bromometan (metil bromid) ili bromohlorometan									
metil bromid sa hloropikrinom	metil bromid	67	hloropikrin	33					3824 77 00 00
metil bromid sa hloropikrinom	metil bromid	98	hloropikrin	2					3824 77 00 00

PRILOG 3.

LISTA PROIZVODA I/ILI OPREME

deo I: Proizvodi i oprema koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance za koje se izdaje dozvola za uvoz radi stavljanja u slobodan promet i/ili izvoz u skladu sa članom 24. ove uredbe

Grupa I: Proizvodi i oprema koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance iz Priloga 1. grupe A/II

a) aparati za gašenje požara koji sadrže halone a namenjeni su za civilne vazduhoplove, tarifne oznake: **8424 10 00 10**;

Grupa II: Proizvodi i oprema koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance iz Priloga 1. grupe C/I

a) prozorski ili zidni samostalni (kompaktni) uređaji za klimatizaciju, tarifne oznake: **8415 10 10 00**;

b) prozorski ili zidni klimatizacioni split-sistemi, tarifne oznake: **8415 10 90 00**;

v) uređaji za klimatizaciju koji se upotrebljavaju u motornim vozilima, tarifne oznake: **8415 20 00 00**;

g) reverzibilne toplotne pumpe sa ventilatorom na motorni pogon i elementima za menjanje temperature i vlažnosti, tarifne oznake: **8415 81 00**;

d) ostali uređaji sa ugrađenom rashladnom jedinicom, tarifne oznake: **8415 82 00**;

đ) ostala oprema za čuvanje i izlaganje, sa ugrađenim uređajima za hlađenje ili zamrzavanje, tarifne oznake: **8418 50**;

e) ostale toplotne pumpe (osim uređaja za klimatizaciju iz tarifnog broja 8415), tarifne oznake: **8418 61 00 99**.

deo II: Proizvodi i oprema koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance kojima je dozvoljen uvoz i stavljanje u promet u skladu sa članom 17. ove uredbe, izuzev proizvoda i opreme koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisane supstance iz Dela I ovog priloga

Grupa I: Rashladna i klimatizaciona oprema, toplotne pumpe i njihovi delovi⁶

a) Stacionarna rashladna i klimatizaciona oprema i toplotne pumpe

- frižideri, zamrzivači, ledomati, rashladna postrojenja i uređaji;
- uređaji za smanjenje vlage (dehumidifikatori);
- hladnjaci vode;
- toplotne pumpe;
- klimatizacioni uređaji;

b) Pokretni rashladni i klimatizacioni uređaji i njihovi delovi

- hladnjače;
- klimatizacioni uređaji u motornim i drugim tipovima vozila, vagonima, avionima, brodovima i čamcima, bilo da su ugrađeni ili u delovima.

Grupa II: Proizvodi u obliku aerosola (spreja)⁷

- namenjeni za medicinske svrhe;
- namenjeni za ostale svrhe.

Grupa III: Proizvodi koji sadrže rastvarače⁸

Grupa IV: Sistemi za zaštitu od požara, aparati za gašenje požara i njihovi delovi⁹

- a) preparati, punjenja aparata za gašenje požara ili granate za gašenje požara;
- b) aparati za gašenje požara (punjeni sredstvom za gašenje);
- c) fiksni sistemi za zaštitu od požara.

Grupa V: Polimerni materijali¹⁰

- a) Polimerni materijali u primarnom obliku i proizvodi;
- b) Penasti polimerni materijali i proizvodi

⁶ Rashladna i klimatizaciona oprema i toplotne pumpe koji koriste kontrolisane supstance kao radni fluid ili ih sadrže u izolacionom materijalu.

⁷ Proizvodi u obliku aerosola koji kao potisni gas sadrže kontrolisane supstance. Ovde se ubrajaju prehrabeni, kozmetički i toaletni proizvodi, sredstva za zaštitu bilja, boje, preparati za podmazivanje, tečni preparati za odmrzavanje, silikoni, oružja (suzavac), medicinski aerosoli i slično.

⁸ Proizvodi u kojima je rastvarač kontrolisana supstanca, kao što su razređivači za boje i lakove, rastvarači i razni proizvodi koji sadrže rastvarače, npr. odstranjivači ulja i masti, prašine ili plesni, sredstva za čišćenje filmova, stakla i limova, fumiganti, korektori i slično.

9 Oprema za gašenje požara koja sadrži kontrolisane supstance, uključujući prenosne aparate za gašenje požara i stacionarne sisteme za zaštitu od požara.

10 Polimerni proizvodi, kao što su fleksibilne i čvrste poliuretanske pene, fenolne, polistirenske i poliolefinske pene i proizvodi koji ih sadrže (nameštaj - stolovi, garniture, dušeci, predmeti sa podlogom od penastog materijala, materijali za pakovanje instrumenata i alata - rezani prema obliku proizvoda, sedišta u vozilima, izolacioni materijali, sendvič paneli, plutače, izolaciona pena u spreju, delovi medicinske opreme i drugo) - poliolske smeše za proizvodnju poliuretanskih pena.

PRILOG 4.

NOVE SUPSTANCE

Hemijska formula	Supstanca	Potencijal oštećenja ozonskog omotača ¹¹	Tarifna oznaka
CBr ₂ F ₂	dibromodifluorometan (halon-1202)	1,25	2903 78 00 00
C ₃ H ₇ Br	1-bromopropan (n-propil bromid)	0,02 - 0,10	2903 39 19 00
C ₂ H ₅ Br	bromoetan (etyl bromid)	0,1 - 0,2	2903 39 19 00
CF ₃ I	trifluorojodometan (trifluorometil jodid)	0,01 - 0,02	2903 78 00 00
CH ₃ Cl	hlorometan (metil hlorid)	0,02	2903 11 00 00

11 Dati potencijali oštećenja ozonskog omotača procenjeni su na osnovu postojećih saznanja i biće pregledani i menjani periodično na osnovu odluka koje donesu zemlje članice Montrealskog protokola.

PRILOG 5.

PROCESI U KOJIMA SE KONTROLISANE SUPSTANCE KORISTE KAO PROCESNA SREDSTVA

- 1) Upotreba ugljen-tetrahlorda za zamenu azot-trihlorida u proizvodnji hlora i kaustične sode;
- 2) Upotreba ugljen-tetrahlorda za ponovnu upotrebu hlora u otpadnom gasu iz procesa proizvodnje hlora;
- 3) Upotreba ugljen-tetrahlorda u proizvodnji hlorovane gume;
- 4) Upotreba ugljen-tetrahlorda u proizvodnji polifenilen-tereftalamida;
- 5) Upotreba CFC-12 u fotohemijskoj sintezi perfluoropolietarpoliperoksidnih prekursora Z-perfluoropolietara i bifunkcionalnih derivata;
- 6) Upotreba CFC-113 u pripremi perfluoropolietarskih diola sa visokom funkcionalnošću;
- 7) Upotreba ugljen-tetrahlorda u proizvodnji ciklodima;
- 8) Upotreba hlorofluorougljovodonika u procesima navedenim pod tačkama od 1) do 7) kada se koriste kao zamena za CFC ili ugljen-tetrahlorid.

PRILOG 6.

USLOVI ZA STAVLJANJE U PROMET I DALJU DISTRIBUCIJU KONTROLISANIH SUPSTANCI ZA ESENCIJALNE LABORATORIJSKE I ANALITIČKE PRIMENE

- 1) Kontrolisane supstance za esencijalne laboratorijske i analitičke primene mogu da sadrže samo kontrolisane supstance proizvedene sa sledećim čistoćama:

Supstanci	%
Ugljen-tetrahlorid	99.5
1,1,1-trihloroetan	99.0
CFC-11	99.5
CFC-12	99.5
CFC-13	99.5
CFC-113	99.5
CFC-114	99.5
Druge kontrolisane supstance sa tačkom ključanja većom od 20°C	99.5
Druge kontrolisane supstance sa tačkom ključanja manjom od 20°C	99.0

Dozvoljeno je naknadno mešanje čistih kontrolisanih supstanci iz tabele ovog priloga sa drugim kontrolisanim supstancama pri uobičajenoj laboratorijskoj i analitičkoj primeni.

- 2) Obavezno je isporučivanje ovih kontrolisanih supstanci velike čistoće i smeša koje sadrže kontrolisane supstance isključivo u kontejnerima koji se mogu ponovo zatvoriti ili cilindrima visokog pritiska zapremine manje od tri litra ili u staklenim ampulama od 10 mililitara ili manjim, koje su jasno označene kao supstance koje oštećuju ozonski omotač, ograničene na laboratorijsku upotrebu i u analitičke svrhe, sa navodom da bi upotrebljene supstance ili višak supstanci trebalo sakupiti i obnoviti ili obraditi, ako je izvodljivo. Ukoliko nije moguće obnavljanje ili obrada materijala, obavezno je termičko tretiranje.

Sledeće upotrebe kontrolisanih supstanci, osim hlorofluorougljovodonika, smatraju se kao esencijalna laboratorijska i analitička upotreba:

- 1) Upotreba kontrolisanih supstanci kao referentne norme ili standarda:

- za kalibraciju opreme koja koristi kontrolisane supstance,
- za praćenje emisija kontrolisanih supstanci,
- za određivanje ostataka kontrolisanih supstanci u robi, biljkama i proizvodima;

- 2) Upotreba kontrolisanih supstanci u laboratorijskim toksikološkim studijama;

- 3) Laboratorijska upotreba u kojoj se kontrolisana supstanca transformiše u hemijskoj reakciji, kao u slučaju upotrebe kontrolisane supstance kao sirovine;

- 4) Upotreba metil bromida u laboratorijama u cilju upoređivanja efikasnosti metil bromida i njegovih alternativa;

- 5) Upotreba ugljen-tetrahlorda kao rastvarača za reakcije brominacije koje uključuju N-bromosukcinimid;

- 6) Upotreba ugljen-tetrahlorda kao lančanog prenosnog agensa u reakcijama polimerizacije sa slobodnim radikalima;

- 7) Sve ostale laboratorijske i analitičke upotrebe za koje ne postoji tehnički i ekonomski dostupne alternative.

Sledeće upotrebe svih kontrolisanih supstanci, osim hlorofluorougljovodonika, ne smatraju se kao

esencijalna laboratorijska i analitička upotreba:

- 1) Rashladna i klimatizaciona oprema koja se koristi u laboratorijama, uključujući rashladno-laboratorijsku opremu, kao što su ultracentrifuge;
- 2) Čišćenje, prerada, popravka ili rekonstrukcija elektronskih komponenti ili sklopova;
- 3) Zaštita publikacija i arhiva;
- 4) Sterilizacija materijala u laboratoriji;
- 5) Sve primene u osnovnom i srednjem obrazovanju;
- 6) Kao komponente u eksperimentalnim hemijskim kompletima dostupnim široj javnosti, koji nisu namenjeni za upotrebu u visokom obrazovanju;
- 7) Za namene čišćenja ili sušenja, uključujući uklanjanje masnoća sa staklarije i ostale opreme;
- 8) Za određivanje ugljovodonika, ulja i masti u vodi, zemljištu, vazduhu ili otpadu;
- 9) Testiranje katrana u materijalima za pokrivanje puteva;
- 10) Uzimanje otisaka u forenzici;
- 11) Testiranje organskih materija u uglju;
- 12) Kao rastvarač u postupcima određivanja cijanokobalamina (vitamin V12) i indeksa broma;
- 13) U metodama u kojima se koristi selektivna rastvorljivost u kontrolisanoj supstanci, uključujući određivanje kaskarozida, tiroidnih ekstrakata i stvaranje pikrata;
- 14) Za prekoncentrisanje analita kod hromatografskih metoda (npr. tečne hromatografije visoke performanse (HPLC), gasne hromatografije (GC), adsorpcione hromatografije, atomsko apsorpcione spektroskopije (AAS), spektroskopije sa iduktivno spregnutom plazmom (ICP), rendgenske fluoroscentne analize);
- 15) Za određivanje indeksa joda u mastima i uljima;
- 16) Sve ostale laboratorijske i analitičke upotrebe za koje postoje tehnički i ekonomski dostupne alternative.

PRILOG 7.

KRITIČNA UPOTREBA HALONA

Napomena:

1. "Inertizacija" znači sprečavanje početka sagorevanja u zapaljivoj ili eksplozivnoj atmosferi dodavanjem inhibitora ili sredstva za razređivanje.
2. "Teretni brod" znači brod koji nije putnički brod, koji ima ukupnu težinu preko 500 tona i namenjen je za međunarodnu plovidbu, u skladu sa definicijom tih termina prema međunarodnoj Konvenciji o sigurnosti života na moru (SOLAS), koja definiše "putnički brod" kao "brod sa više od 12 putnika" i "međunarodnu plovidbu" kao "plovidbu iz zemlje u kojoj se primenjuje pomenuta konvencija do luke izvan te zemlje, ili obrnuto".
3. "Prostor u kojem obično borave lica" znači zaštićen prostor u kojem je neophodno prisustvo lica

veći deo vremena ili stalno, radi efikasnog funkcionisanja postrojenja ili opreme. Za vojne primene, status zaštićenog prostora u kojem borave lica je onaj koji bi se primenjivao u borbenim situacijama.

4. "Prostor u kojem obično ne borave lica" znači zaštićen prostor u kojem lica borave tokom ograničenog vremenskog perioda, naročito prilikom održavanja, i u kojem stalno prisustvo lica nije potrebno za efikasno funkcionisanje opreme ili postrojenja.

PRIMENA			
KATEGORIJE OPREME ILI POSTROJENJA	SVRHA	TIP APARATA ZA GAŠENJE POŽARA	TIP HALONA
1. Na vojnim terenskim vozilima	1.1 Za zaštitu odeljaka za motor	Fiksni sistem	1301 1211 2402
	1.2 Za zaštitu odeljaka za posadu	Fiksni sistem	1301 2402
	1.3 Za zaštitu odeljaka za posadu	Prenosivi aparat	1301 1211
2. Na vojnim površinskim brodovima	2.1 Za zaštitu prostora u kojem obično borave lica u mašinskim prostorijama	Fiksni sistem	1301 2402
	2.2 Za zaštitu prostora u kojem obično ne borave lica u mašinskim prostorijama	Fiksni sistem	1301 1211 2402
	2.3 Za zaštitu prostora u kojem obično ne borave lica u elektro ormanima	Fiksni sistem	1301 1211
	2.4 Za zaštitu komandnih centara	Fiksni sistem	1301
	2.5 Za zaštitu prostorija za pumpe za gorivo	Fiksni sistem	1301
	2.6 Za zaštitu ormana za skladištenje zapaljivih tečnosti	Fiksni sistem	1301 1211 2402
	2.7 Za zaštitu aviona u hangarima i prostorima za održavanje	Prenosivi aparat	1301 1211
3. Na vojnim podmornicama	3.1 Za zaštitu mašinskih prostorija	Fiksni sistem	1301
	3.2 Za zaštitu komandnih centara	Fiksni sistem	1301
	3.3 Za zaštitu prostorija sa dizel generatorima	Fiksni sistem	1301
	3.4 Za zaštitu elektro ormana	Fiksni sistem	1301
4. Na avionima	4.1 Za zaštitu prostora u kojem obično ne borave lica u tovarnim odeljcima	Fiksni sistem	1301 1211 2402
	4.2 Za zaštitu kabina i odeljaka za posadu	Prenosivi aparat	1211 2402
	4.3 Za zaštitu kućišta motora i pomoćnih agregata	Fiksni sistem	1301 1211 2402
	4.4 Za inertizaciju rezervoara za gorivo	Fiksni sistem	1301 2402
	4.5 Za zaštitu kontejnera za otpad u toaletima	Fiksni sistem	1301 1211 2402
	4.6 Za zaštitu praznih protivpožarnih komora	Fiksni sistem	1301 1211 2402

5. U naftnim i petrohemijским postrojenjima	5.1 Za zaštitu prostora gde je moguće oslobađanje zapaljivih tečnosti ili gasova	Fiksni sistem	1301 2402
6. Na trgovačkim teretnim brodovima	6.1 Za inertizaciju prostora u kojem obično borave lica u prostorijama gde je moguće oslobađanje zapaljivih tečnosti ili gasova	Fiksni sistem	1301 2402
7. U kopnenim komandnim i komunikacijskim centrima koji su od izuzetnog značaja za nacionalnu bezbednost	7.1 Za zaštitu prostora u kojem obično borave lica	Fiksni sistem	1301 2402
	7.2 Za zaštitu prostora u kojem obično borave lica	Prenosivi aparat	1211
	7.3 Za zaštitu prostora u kojem obično ne borave lica	Fiksni sistem	1301 2402
8. Na pistama i aerodromima	8.1 Za spasilačka vozila	Prenosivi aparat	1211
	8.2 Za zaštitu aviona u hangarima i prostorima za održavanje	Prenosivi aparat	1211
9. U postrojenjima za proizvodnju i istraživanje nuklearne energije	9.1 Za zaštitu prostora gde je neophodno smanjiti rizik od disperzije radioaktivnih materija	Fiksni sistem	1301
10. Ostalo	10.1 Za početno gašenje požara od strane vatrogasnih brigada, gde je to presudno za sigurnost ljudi	Prenosivi aparat	1211
	10.2 Za primenu na licima od strane vojske i policije	Prenosivi aparat	1211

PRILOG 8.

TEHNOLOGIJE ZA TERMIČKI TRETMAN

Tehnologija	Primenljivost		
	Kontrolisane supstance (1)	(2)	Razređeni izvori ⁽³⁾
	Kontrolisane supstance osim halona, metil bromida i bromofluorouglovidonika	Haloni	Pena
termički tretman i efikasnost uklanjanja (DRE) ⁽⁴⁾	99.99%	99.99%	95%
Cementne peći	Odobreno ⁽⁵⁾	Nije odobreno	Nije primenljivo
Insineracija tečnim ubrizgavanjem	Odobreno	Odobreno	Nije primenljivo
Gasna oksidacija	Odobreno	Odobreno	Nije primenljivo
Insineracija čvrstog komunalnog otpada	Nije primenljivo	Nije primenljivo	Odobreno
Kreking reaktor	Odobreno	Nije odobreno	Nije primenljivo
Rotaciona peć za insineraciju	Odobreno	Odobreno	Odobreno
Plazma luk sa argonom	Odobreno	Odobreno	Nije primenljivo
Induktivno vezana radiofrekventna plazma	Odobreno	Odobreno	Nije primenljivo
Mikrotalasna dijagnostika plazme	Odobreno	Nije odobreno	Nije primenljivo
Plazma luk sa azotom	Odobreno	Nije odobreno	Nije primenljivo
Katalitička dehalogenacija gasne faze	Odobreno	Nije odobreno	Nije primenljivo
Reaktor sa pregrejanom parom	Odobreno	Nije odobreno	Nije primenljivo

Napomene:

- (1) Kontrolisane supstance koje nisu navedene obavezno je termički tretirati najprihvatljivijom tehnologijom za termički tretman.
- (2) Koncentrisani izvori odnose se na prvi put korišćene, sakupljene, obnovljene ili obrađene supstance koje oštećuju ozonski omotač.
- (3) Razređeni izvori odnose se na supstance koje oštećuju ozonski omotač sadržane u čvrstom kalupu, na primer peni.
- (4) Kriterijum termičkog tretmana i efikasnost uklanjanja (DRE) predstavljaju tehnološku sposobnost na osnovu koje se zasniva odobrenje tehnologije. To ne odražava uvek dnevne učinke koji se postižu, koji će sami biti kontrolisani minimalnim nacionalnim standardima.
- (5) Odobrile su zemlje članice Protokola.

PRILOG 9.**OBRASCI ZA PRIJAVU, ZAHTEVE, EVIDENCIJU I IZVEŠTAVANJE**

REPUBLIKA SRBIJA Obrazac br. 1				
PRIJAVA ZA PLANIRANI UVOD PRVI PUT KORIŠĆENIH KONTROLISANIH SUPSTANCI IZ PRILOGA 1. GRUPE C/I (HLOROFLUOROUGLJOVODONICI) ZA 20..... godinu				
Naziv uvoznika (preduzeća):				
Matični broj uvoznika (preduzeća):				
Evidencioni broj ¹² :				
Adresa:				
Telefon:				
Faks:				
E-mail:				
Naziv kontrolisane supstance ili naziv smeše:				
Hemijska formula kontrolisane supstance ili sastav smeše:				
Oznaka:				
Tarifna oznaka kontrolisane supstance ili smeše:				
Odobrena kvota u prethodnoj godini:				
Realizovana kvota u prethodnoj godini:				
Ukupna količina planirana u godini uvoza (kg):				
Količina planirana za uvoz po kvartalima (kg):		I	II	III
		IV		
Mesto i datum:				
Lice odgovorno za tačnost gore navedenih podataka:				
Potpis:				
MP				

Napomena: Obrazac se popunjava za svaku kontrolisanu supstancu ili smešu pojedinačno. Podaci se upisuju štampanim slovima, svojeručno, pisaćom mašinom ili na računaru.

¹² Evidencioni broj dodeljuje nadležno Ministarstvo prema članu 37. stav 2. ove uredbe.

**PRIJAVA ZA PLANIRANI UVOZ OPREME KOJA SADRŽI ILI SE OSLANJA NA KONTROLISANE SUPSTANCE
ZA KOJE SE UTVRDUJE UVOZNA KVOTA ZA 20..... godinu**

Naziv uvoznika (preduzeća):

Matični broj uvoznika (preduzeća):

Evidencijski broj:

Adresa:

Telefon:

Faks:

E-mail:

Godina uvoza:

Vrsta/Oznaka opreme

(navesti iz grupe II Dela I Priloga 3):

Tarifna oznaka:

Kontrolisana supstanca (ili smeša koja sadrži ovu supstancu) sadržana u opremi:

Količina kontrolisane supstance (ili smeše koja sadrži ovu supstancu) po jedinici opreme:

Hemijska formula kontrolisane supstance ili sastav smeše:

Odobrena kvota u prethodnoj godini:

Realizovana kvota u prethodnoj godini:

Ukupna količina planirana u godini uvoza (kg)/ukupan broj jedinica:

Mesto i datum:

Lice odgovorno za tačnost gore navedenih podataka:

Potpis:

MP

Napomena (1): Obrazac se popunjava za svaku vrstu opreme pojedinačno.

Podaci se upisuju štampanim slovima, svojeručno, pisaćom mašinom ili na računaru.

ZAHTEV ZA IZDAVANJE DOZVOLE ZA UVOZ KONTROLISANIH I NOVIH SUPSTANCI

Redni broj zahteva (prema evidenciji uvoznika):

Naziv uvoznika (preduzeća):

Matični broj uvoznika (preduzeća):

Evidencijski broj:

Adresa:

Telefon:

Faks:

E-mail:

Kontrolisana ili nova supstanca:

Naziv kontrolisane supstance ili nove supstance ili naziv smeše:

Stanje supstance (označiti):	prvi put korišćena supstanca		korišćena supstanca	sakupljena	
				obnovljena	
				obrađena	

Hemijska formula kontrolisane supstance ili nove supstance ili sastav smeše (u wt %):

Oznaka:

Količina (kg):

Tarifna oznaka kontrolisane supstance, nove supstance ili smeše:

Proizvođač supstance:

Država iz koje se uvozi supstanca:

Svrha uvoza (označiti jednu od sledećih namena):	rashladni sektor	laboratorijska i analitička upotreba		
	proizvodni/servisni			
	sirovina	kritična upotreba halona		

Granični prelaz:

Krajnji korisnici:
Mesto i datum:
Lice odgovorno za tačnost gore navedenih podataka:
Potpis:
MP

Napomena (1): Obrazac se popunjava za svaku kontrolisanu supstancu, novu supstancu ili smešu pojedinačno. Podaci se upisuju štampanim slovima, svojeručno, pisaćom mašinom ili na računaru.

REPUBLIKA SRBIJA
Obrazac br. 4

ZAHTEV ZA IZDAVANJE DOZVOLE ZA IZVOZ KONTROLISANIH I NOVIH SUPSTANCI

Redni broj zahteva (prema evidenciji izvoznika):
Naziv izvoznika (preduzeća):
Matični broj izvoznika (preduzeća):
Evidencijski broj:
Adresa:
Telefon:
Faks:
E-mail:
Kontrolisana ili nova supstanca:
Naziv kontrolisane supstance ili nove supstance ili naziv smeše:

Stanje supstance (označiti):	prvi put korišćena supstanca	korišćena supstanca	sakupljena
			obnovljena
			obrađena

Hemijска formula kontrolisane supstance ili nove supstance ili sastav smeše (u wt %):
Oznaka:
Količina (kg):
Tarifna oznaka kontrolisane supstance, nove supstance ili smeše:
Proizvođač supstance:
Država u koju se izvozi supstanca:
Granični prelaz:
Mesto i datum:
Lice odgovorno za tačnost gore navedenih podataka:
Potpis:
MP

Napomena: Obrazac se popunjava za svaku kontrolisanu supstancu, novu supstancu ili smešu pojedinačno. Podaci se upisuju štampanim slovima, svojeručno, pisaćom mašinom ili na računaru.

REPUBLIKA SRBIJA
Obrazac br. 5

ZAHTEV ZA IZDAVANJE DOZVOLE ZA UVOZ KONTROLISANIH SUPSTANCI I PROIZVODA I OPREME KOJI SADRŽE ILI SE OSLANJAJU NA KONTROLISANE SUPSTANCE U VANREDNIM SLUČAJEVIMA

Redni broj zahteva (prema evidenciji uvoznika):
Naziv uvoznika (preduzeća):
Matični broj uvoznika (preduzeća):
Evidencijski broj:
Adresa:
Telefon:
Faks:
E-mail:
Kontrolisana supstanca:
Naziv:
Hemijiska formula:
Oznaka:

Količina:		
Tarifna oznaka:		
Proizvođač supstance:		
Država iz koje se uvozi supstanca:		
Svrha uvoza (označiti jednu od sledećih namena):	očuvanje ljudskog zdravlja odbrana i bezbednost države Opisati detaljno razloge za podnošenje zahteva:	zaštita od požara bezbednost u saobraćaju
Granični prelaz:		
Krajnji korisnici:		
Proizvod ili oprema koji sadrže ili se oslanjaju na kontrolisanu supstancu:		
Naziv:		
Količina:		
Tarifna oznaka:		
Proizvođač proizvoda ili opreme koji se uvoze:		
Država iz koje se uvozi:		
Svrha uvoza (označiti jednu od sledećih namena):	očuvanje ljudskog zdravlja odbrana i bezbednost države Opisati detaljno razloge za podnošenje zahteva:	zaštita od požara bezbednost u saobraćaju
Granični prelaz:		
Krajnji korisnici:		
Mesto i datum:		
Lice odgovorno za tačnost gore navedenih podataka:		
Potpis:		
MP		

Napomena (1): Obrazac se popunjava za svaku kontrolisanu supstancu pojedinačno. Podaci se upisuju štampanim slovima, svojeručno, pisaćom mašinom ili na računaru.

REPUBLIKA SRBIJA Obrazac br. 6		
ZAHTEV ZA IZDAVANJE DOZVOLA ZA UVOZ PROIZVODA I/ILI OPREME KOJI SADRŽE ILI SE OSLANJAJU NA KONTROLISANE SUPSTANCE		
Redni broj zahteva (prema evidenciji uvozničnika):		
Naziv uvozničnika (preduzeća):		
Matični broj uvozničnika (preduzeća):		
Evidencijski broj:		
Adresa:		
Telefon:		
Faks:		
E-mail:		
Tip i namena proizvoda ili opreme (navesti iz Dela I Priloga 3):		
Količina/broj:		
Naziv/Oznaka proizvoda:		
Proizvođač:		
Kontrolisana supstanca (ili smeša koja sadrži ovu supstancu) sadržana u proizvodu ili opremi ili na koje se proizvod ili oprema oslanjaju:		
Hemijska formula:		
Količina kontrolisane supstance ili smeše koja sadrži ovu supstancu po jedinici proizvoda ili opreme:		
Država iz koje se uvozi:		
Svrha uvoza (označiti):	stavljanje u promet	sopstvene potrebe uvozničnika
Granični prelaz:		
Krajnji korisnici:		
Mesto i datum:		
Lice odgovorno za tačnost gore navedenih podataka:		
Potpis:		

MP

Napomena (1): Obrazac se popunjava za svaku vrstu opreme ili proizvoda pojedinačno. Podaci se upisuju štampanim slovima, svojeručno, pisaćom mašinom ili na računaru.

REPUBLIKA SRBIJA
Obrazac br. 7

**ZAHTEV ZA IZDAVANJE DOZVOLA ZA IZVOZ PROIZVODA I/ILI OPREME KOJI SADRŽE ILI SE
OSLANJAJU NA KONTROLISANE SUPSTANCE**

Redni broj zahteva (prema evidenciji izvoznika):

Naziv izvoznika (preduzeća):

Matični broj izvoznika (preduzeća):

Evidencijski broj:

Adresa:

Telefon:

Faks:

E-mail:

Tip i namena proizvoda ili
opreme
(navesti iz Dela I Priloga 3):

Količina/broj:

Naziv/Oznaka proizvoda:

Proizvođač:

Kontrolisana supstanca (ili smeša koja sadrži ovu supstancu) sadržana u proizvodu ili opremi ili na koje se proizvod ili oprema oslanjaju:

Hemijska formula:

Količina kontrolisane supstance ili smeše koja sadrži ovu supstancu po jedinici proizvoda ili opreme:

Država u koju se izvozi:

Granični prelaz:

Mesto i datum:

Lice odgovorno za tačnost gore navedenih podataka:

Potpis:

MP

Napomena (1): Obrazac se popunjava za svaku vrstu opreme ili proizvoda pojedinačno. Podaci se upisuju štampanim slovima, svojeručno, pisaćom mašinom ili na računaru.

ЗА УВОЗНИКЕ/ИЗВОЗНИКЕ СУПСТАНЦИ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Образац бр. 8

ЕВИДЕНЦИЈА О УВОЗУ/ИЗВОЗУ КОНТРОЛИСАНИХ И НОВИХ СУПСТАНЦИ И КРАЈЊЕМ КОРИСНИКУ

Година:			
Назив предузећа:			
Матични број предузећа:			
Евиденциони број:			
Број странице/укупан број страница:			
Адреса:			
Телефон:			
Факс:			
Е-маил:			
Супстанца или смеша:			
Назив:			
Стање супстанце (означити):	прави пут коришћена супстанца	☐	коришћена супстанца ☐
Хемијска формула супстанце или састав смеше:			
Ознака:			
Количина:			
Тарифна ознака:			

контролисана супстанца / смеша	УВОЗ супстанце или смеше			ИЗВОЗ супстанце или смеше	
	Количина увезене супстанце или смеше:	Сврха увоза ⁽²⁾	Назив земље из које се увози:	Количина извезене супстанце или смеше:	Назив земље у коју се извози:
R-22					
R-141b					
R-142b					
R-406a					
Укупна количина стављена у промет или коришћена за сопствене потребе:					
Залихе, закључно са 31.десембром:					
УКУПНО(kg):					
Место и датум:					
Лице одговорно за тачност горе наведених података:					
Потпис:					
МП					

Напомена (1): Образац се попуњава за сваку контролисану супстанцу, нову супстанцу или смешу појединачно. Подаци се уписују штампаним словима, својеручно, писаћом машином или на рачунару.

Напомена (2): Код „Сврха увоза”, навести једну од намена из Обрасца бр. 3.

ЗА УВОЗНИКЕ/ИЗВОЗНИКЕ ПРОИЗВОДА И ОПРЕМЕ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Образац бр. 9

ЕВИДЕНЦИЈА О УВОЗУ/ИЗВОЗУ ПРОИЗВОДА И ОПРЕМЕ КОЈИ САДРЖЕ ИЛИ СЕ ОСЛАЊАЈУ НА КОНТРОЛИСАНЕ СУПСТАНЦЕ И КРАЈЊЕМ КОРИСНИКУ

Година:	
Назив предузећа:	
Матични број предузећа:	
Евиденциони број:	
Број странице/укупан број страница:	
Адреса:	
Телефон:	
Факс:	
Е-маил:	
Тип и намена производа или опреме:	
Количина/број:	
Назив/Ознака производа:	
Произвођач:	
Контролисана супстанца (или смеша која садржи ову супстанцу) садржана у производу или опреми или на које се производ или опрема ослањају:	
Хемијска formula:	
Количина контролисане супстанце или смеше која садржи ову супстанцу по јединици производа или опреме:	

Супстанца или смеша која се налази у опреми	УВОЗ производа или опреме		ИЗВОЗ производа или опреме	
	Количина/брожувезених производа или опреме:	Назив земље из које се увози:	Количина/брожувезених производа или опреме:	Назив земље у коју се извози:
R-22				
R-141b				
R-142b				
R-406a				
Укупна количина/брожувезена у промет:				
Залихе, закључно са 31.децембром:				
УКУПНО:				
Место и датум:				
Лице одговорно за тачност горе наведених података:				
Потпис:				
	МП			

Напомена (1): Образац се попуњава за сваку врсту опреме или производа појединачно. Подаци се уписују штампаним словима, својеручно, писаћом машином или на рачунару.

Напомена (2): Код „Тип и намена производа или опреме”, написати назив производа или опреме према листи из Прилога З.

ZA SERVISE

REPUBLIKA SRBIJA

EVIDENCIJA O NABAVLJENIM, UPOTREBLJENIM I PRODATIM KOLIČINAMA KONTROLISANIH SUPSTANCI	
Godina:	
Naziv preduzeća/ime i prezime servisera:	
Matični broj preduzeća:	
Adresa:	
Evidencijski broj:	
Broj stranice/ukupan broj stranica:	
Telefon:	
Faks:	
E-mail:	
Kontrolisana supstanca ili smeša:	
Naziv:	
Hemijska formula kontrolisane supstance ili sastav smeše:	
Oznaka:	
Zalihe zaključno sa 1. januarom godine izveštavanja (navesti otpadne supstance ili smeše odvojeno) (kg):	
Zalihe zaključno sa 31. decembrom godine izveštavanja (navesti otpadne supstance ili smeše odvojeno) (kg):	
Količine kupljene u godini izveštavanja (kg):	
Količine sakupljene u godini izveštavanja (kg):	
Količine prodane u godini izveštavanja (kg):	
Količine izgubljene u godini izveštavanja (kg) (navesti razlog za gubitak - emisija, krađa, ispuštanje, gubitak prilikom obnavljanja):	
Količine upotrebljene u godini izveštavanja (kg) za:	
1) Ponovno punjenje rashladne i klimatizacione opreme i toplotnih pumpi:	
(a) prvi put korišćenom supstancom ili smešom	
(b) sakupljenom supstancom ili smešom	
(v) sakupljenom i obnovljenom supstancom ili smešom	
2) Punjenje/ponovno punjenje sistema za zaštitu od požara ili aparata za gašenje požara:	
(a) prvi put korišćenom supstancom ili smešom	
(b) sakupljenom supstancom ili smešom	
(v) sakupljenom i obnovljenom supstancom ili smešom	
3) Punjenje/ponovno punjenje opreme koja sadrži rastvarače:	
(a) prvi put korišćenom supstancom ili smešom	
(b) sakupljenom supstancom ili smešom	
(v) sakupljenom i obnovljenom supstancom ili smešom	
Mesto i datum:	
Lice odgovorno za tačnost gore navedenih podataka:	
Potpis:	
MP	

Napomena (1): Obrazac se popunjava za svaku kontrolisaniu supstancu ili smešu pojedinačno. Podaci se upisuju štampanim slovima, svojeručno, pisaćom mašinom ili na računaru.

Napomena (2): Podatke o prodatim količinama unose samo pravna lica registrovana za poslove unutrašnje trgovine.

ZA KORISNIKE KONTROLISANIH SUPSTANCI, IZUZEV SERVISA

REPUBLIKA SRBIJA Obrazac br. 11	
EVIDENCIJA O NABAVLJENIM, UPOTREBLJENIM I PRODATIM KOLIČINAMA KONTROLISANIH I NOVIH SUPSTANCI	
Godina:	

Naziv preduzeća:
Matični broj preduzeća:
Adresa:
Evidencijski broj:
Broj stranice/ukupan broj stranica:
Telefon:
Faks:
E-mail:
Kontrolisana supstanca ili nova supstanca ili smeša:
Naziv:
Hemijска formula supstance ili sastav smeše:
Oznaka:
Zalihe zaključno sa 1. januarom godine izveštavanja (navesti otpadne supstance ili smeše odvojeno) (kg):
Zalihe zaključno sa 31. decembrom godine izveštavanja (navesti otpadne supstance ili smeše odvojeno) (kg):
Količine kupljene u godini izveštavanja (kg):
Količine sakupljene u godini izveštavanja (kg):
Količine prodane u godini izveštavanja (kg):
Količine izgubljene u godini izveštavanja (kg) (navesti razlog za gubitak - emisija, krađa, ispuštanje):
Količine upotrebljene u godini izveštavanja (kg) za:
1) Proizvodnju rashladne i klimatizacione opreme i toplotnih pumpi
2) Ekspanziju pene ili proizvodnju prethodno pomešanih poliola za ekspanziju pene
3) Proizvodnju sistema za zaštitu od požara ili aparata za gašenje požara
4) Proizvodnju aerosola i sprejeva
5) Sirovine
6) Procesna sredstva
7) Rastvarače
Mesto i datum:
Lice odgovorno za tačnost gore navedenih podataka:
Potpis:
MP

Napomena (1): Obrazac se popunjava za svaku kontrolisanu supstancu ili smešu pojedinačno. Podaci se upisuju štampanim slovima, svojeručno, pisaćom mašinom ili na računaru.

Napomena (2): U slučaju korišćenja kontrolisanih supstanci kao sirovina ili procesnih sredstava, potrebno je zasebno izveštavanje o količinama emitovanim tokom godine izveštavanja.

ЗА ВЛАСНИКЕ СИСТЕМА ЗА ЗАШТИТУ ОД ПОЖАРА И АПАРАТА ЗА ГАШЕЊЕ ПОЖАРА КОЈИ САДРЖЕ ХАЛОНЕ

НАПОМЕНА: Навести све количине халона у килограмима са тачношћу од једне децимале, заокруживањем на прву децималу килограма.

КАТЕГОРИЈА ОПРЕМЕ ИЛИ ПОСТРОЈЕЊА	СВРХА	ТИП АПАРАТА ЗА ГАШЕЊЕ ПОЖАРА	ТИП ХАЛОНА	ИНСТАЛ ИРАНИ У ОПРЕМИ ЗАКЉУЧ НО СА 31. ДЕЦЕМБР ОМ	УПОТРЕБ ЉЕНИ СЛОДАТИ) У ГОДИНИ ИЗВЕШТАВ АЊА	ЕМИТОВАНИ У ГОДИНИ ИЗВЕШТАВА ЊА	СКЛАДИШТЕНИ У ЦИЛИНДРИМА ЗАКЉУЧНО СА 31. ДЕЦЕМБРОМ ГОДИНЕ ИЗВЕШТАВАЊА	НАПРЕДАК У ЗАМЕНИ ХАЛОНА И МЕРАМА ЗА СМАЊЕЊЕ ЕМИСИЈА
1. На војним теренским возилима	1.1 За заштиту одељака за мотор	Фиксни систем	1301					
			1211					
			2402					
2. На војним површинским брдovima	1.2 За заштиту одељака за посаду	Фиксни систем	1301					
			1211					
	1.3 За заштиту одељака за посаду		Преносни апарат	1301				
			1211					
3. На војним подморницама	2.1 За заштиту простора у којем обично бораве лица у машинским просторијама	Фиксни систем	1301					
			2402					
	2.2 За заштиту простора у којем обично не бораве лица у машинским просторијама	Фиксни систем	1301					
			1211					
			2402					
	2.3 За заштиту простора у којем обично не бораве лица у електро орманима	Фиксни систем	1301					
			1211					
	2.4 За заштиту командних центара	Фиксни систем	1301					
	2.5 За заштиту просторија за пумпе за гориво	Фиксни систем	1301					
	2.6 За заштиту ормана за складиштење запаљивих течности	Фиксни систем	1301					
			1211					
			2402					
	2.7 За заштиту авиона у хангарима и просторијама за одржавање	Преносни апарат	1301					
			1211					
4. На авионима	3.1 За заштиту машинских просторија	Фиксни систем	1301					
	3.2 За заштиту командних центара	Фиксни систем	1301					
	3.3 За заштиту просторија са дизел генераторима	Фиксни систем	1301					
	3.4 За заштиту слесстро ормана	Фиксни систем	1301					
	4.1 За заштиту простора у којем обично не бораве лица у товарном одељачима	Фиксни систем	1301					
			1211					
			2402					
	4.2 За заштиту кабина и одељака за посаду	Преносни апарат	1211					
			2402					
	4.3 За заштиту кућишта мотора и помоћних агрегата		1301					
			1211					
			2402					
	4.4 За инертизацију резервоара за гориво	Фиксни систем	1301					
			2402					
	4.5 За заштиту контејнера за отпад у тоалетима		1301					
			1211					
			2402					
	4.6 За заштиту празних противпожарних комора	Фиксни систем	1301					
			1211					
			2402					

5. У нафтним и петрохемијским постројењима	5.1 За заштиту простора где је могуће ослобађање запалних течности или гасова	Фиксни систем	1301						
			2402						
6. На трговачким теретним бродовима	6.1 За инертизацију простора у којем обично бораве лица у просторијама где је могуће ослобађање запалних течности или гасова	Фиксни систем	1301						
			2402						
7. У конвенцијима командним и комуникационским центрима који су од изузетног значаја за националну безбедност	7.1 За заштиту простора у којем обично бораве лица	Фиксни систем	1301						
	7.2 За заштиту простора у којем обично бораве лица	Приносни апарат	1211						
	7.3 За заштиту простора у којем обично не бораве лица	Фиксни систем	1301						
8. На авиона и авроремима	8.1 За спасилачка војила	Приносни апарат	1211						
	8.2 За заштиту авиона у хангарима и просторијама за одржавање	Приносни апарат	1211						
9. У постројењима за производњу и истраживање нуклеарне енергије	9.1 За заштиту простора где је неопходно смањити ризик од дисперзије радиоактивних материјала	Фиксни систем	1301						
10. Остале критичне примене	10.1 За почетно гашење пожара од стране патрогасних бригада, где је пресудно за сигурност људи	Приносни апарат	1211						
	10.2 За примену на лицима од стране војске и полиције	Приносни апарат	1211						
11. Не-критичне употребе	11.1								
	11.2								
	... (dodatni joni redova ako je potrebno)								

За сваку не-критичну употребу халона назначити у последњој колони очекивани датум повлачења из употребе одговарајућег система за заштиту од пожара или апарат за гашење пожара.

ZA CENTRE ZA SAKUPLJANJE, OBNAVLJANJE I OBRADU KONTROLISANIH SUPSTANCI I FLUOROVANIH GASOVA SA EFEKTOM STAKLENE BAŠTE

REPUBLIKA SRBIJA
Obrazac br. 13

EVIDENCIJA O POSTUPANJU SA PRIKUPLJENIM KOLIČINAMA KONTROLISANIH SUPSTANCI

Godina:

Naziv preduzeća/ime i prezime servisera:

Matični broj preduzeća:

Adresa:

Evidencioni broj:

Broj stranice/ukupan broj stranica:

Telefon:

Faks:

E-mail:

Kontrolisana supstanca ili smeša:

Naziv kontrolisane supstance ili smeše:

Hemijska formula kontrolisane supstance ili sastav smeše (ako je poznat):

Oznaka kontrolisane supstance ili smeše:

Naziv pravnog lica i/ili preduzetnika koji je prikupio i isporučio kontrolisanu supstancu ili smešu:

Primljena količina kontrolisane supstance ili smeše [kg]:

Količina kontrolisane supstance ili smeše koju je sakupio centar [kg]:

Prerađena količina kontrolisane supstance ili smeše (navesti odvojeno obnovljene i obrađene količine) [kg]:

Otpadna količina kontrolisane supstance ili smeše [kg]:

Naziv pravnog lica i/ili preduzetnika koji je trajno zbrinuo otpadnu kontrolisanu supstancu ili smešu:

UKUPNO [kg]:

Količina na skladištu (zaključno sa 1. januarom):

Prikupljeno tokom godine:

Prodato/poslato na termičko tretiranje tokom godine:

Količina na skladištu (zaključno sa 31. decembrom):

Mesto i datum:

Lice odgovorno za tačnost gore navedenih podataka:
--

Potpis:

MP

Napomena (1): Obrazac se popunjava za svaku kontrolisanu supstancu ili smešu pojedinačno. Podaci se upisuju štampanim slovima, svojeručno, pisaćom mašinom ili na računaru.

Napomena (2): Posebno navesti kontrolisane supstance sakupljene iz aparata za gašenje požara i sistema za zaštitu od požara koji sadrže halone namenjene za kritične upotrebe.

ЗА ОПЕРАТЕРЕ СТАЦИОНАРНЕ РАСХЛАДНЕ И КЛИМАТИЗАЦИОНЕ ОПРЕМЕ, ТОГЛОТНИХ ПУМПИ ИЛИ СИСТЕМА ЗА ЗАШТИТУ ОД ПОЖАРА КОЈИ САДРЖЕ 3 KG ИЛИ ВИШЕ КОНТРОЛИСАНИХ СУПСТАНЦИ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА								
Образац бр. 14								
ОБРАЗАЦ ЗА ВОЂЕЊЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ ПРЕМА ОБАВЕЗАМА ИЗ ЧЛАНА 33. ОВЕ УРЕДБЕ								
Назив и адреса оператора: Име, телефон и е-майл адреса контакт особе код оператора: Расхладна и климатизациона опрема, тоглотне пумпе или системи за заштиту од пожара: – Назив, модел;								
– Датум инсталације или испоруке;								
– Назив контролисане супстанце или смеше садржане у опреми или систему;								
– Количина контролисане супстанце или смеше садржане у опреми или систему (према значењу израза из члана 3. ове уредбе);								
Датум	Врста обављене делатности	Разлог за обављање делатности	Количина скупљене супстанце или смеше	Количина додате супстанце или смеше	Назив и адреса сервиса који је обавио делатност	Име, број телефона и е-майл адреса сервисног техничара који је обавио делатност	Потпис сервисног техничара који је обавио делатност	Коментар сервисног техничара који је обавио делатност

Напомена (1): Све количине унети у kg са тачношћу од једне децимале.

Напомена (2): Под „Врста обављене делатности“ изабрати једну или више наведених ставки:

- инсталација;
- одржавање или сервисирање;
- провера испуштања;
- одлагање.

Напомена (3): Под „Разлог за обављање делатности“, изабрати од наведеног:

- инсталација нове опреме или система;
- прва провера након испоруке нове опреме или система;
- рутинска провера;
- хитне поправке.

Напомена (4): Коментари сервисних техничара могу укључивати сваку сугестију за оператора у погледу одржавања опреме или система или за обављање предстојећих делатности.

Напомена (5): Колона „Назив и адреса сервиса који је обавио делатност“ не попуњава се ако делатност обавља овлашћено лице које поседује одговарајући сертификат а запослено је код оператора.

Име и потпис одговорног лица код оператора:

REPUBLIKA SRBIJA

MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Obrazac br. 15

**EVIDENCIJA PRAVNIIH LICA I PREDUZETNIKA KOJI SE BAVE DELATNOŠĆU UVOZA, IZVOZA,
STAVLJANJA U PROMET PO PRVI PUT KONTROLISANIH I NOVIH SUPSTANCI ILI PROIZVODA I
OPREME, INSTALACIJE, ODRŽAVANJA ILI SERVISIRANJA OPREME KOJA SADRŽI ILI SE
OSLANJA NA KONTROLISANE SUPSTANCE, SAKUPLJANJA, OBNAVLJANJA, OBRADE I
TERMICKOG TRETIRANJA KONTROLISANIH SUPSTANCI, KAO I UPOTREBOM KONTROLISANIH I
NOVIH SUPSTANCI**

Redni/Evidencijski broj:

Naziv pravnog lica i/ili preduzetnika:

Matični broj preduzeća:

Adresa:

Delatnost:

Telefon:

Faks:

E-mail:

Odgovorno lice:

Datum izdavanja potvrde o upisu u evidenciju:

Promena podataka i datumi promene:

Datum i mesto izdavanja:

MP

(ovlašćeno lice)

Napomena: Obrazac se popunjava za svako pravno lice i/ili preduzetnika pojedinačno. Podaci se upisuju štampanim slovima, svojeručno, pisaćom mašinom ili na računaru.

REPUBLIKA SRBIJA

MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Obrazac br. 16

**EVIDENCIJA PRAVNIIH LICA I PREDUZETNIKA KOJI SE BAVE DELATNOŠĆU SAKUPLJANJA
KONTROLISANIH SUPSTANCI IZ KLIMATIZACIONIH SISTEMA U MOTORNIM VOZILIMA**

Redni/Evidencijski broj:

Naziv pravnog lica i/ili preduzetnika:

Matični broj preduzeća:

Adresa:

Delatnost:

Telefon:

Faks:

E-mail:

Odgovorno lice:

Datum izdavanja potvrde o upisu u evidenciju:

Promena podataka i datumi promene:

Datum i mesto izdavanja:

MP

(ovlašćeno lice)

Napomena: Obrazac se popunjava za svako pravno lice ili preduzetnika pojedinačno. Podaci se upisuju štampanim slovima, svojeručno, pisaćom mašinom ili na računaru.

PRILOG 10.

MINIMALNI ZAHTEVI ZA TEHNIČKE ALATE KOJE SU PRAVNA LICA I/ILI PREDUZETNICI U OBAVEZI DA POSEDUJU U CILJU DOBIJANJA DOZVOLE IZ ČLANA 32. OVE UREDBE

1. Tehnički alati potrebni za proveru ispuštanja iz rashladne i klimatizacione opreme i toplotnih pumpi koji sadrže 3 kg ili više kontrolisanih supstanci ili 6 kg i više kontrolisanih supstanci, ako su hermetički zatvoreni i obeleženi kao takvi, bez prekidanja rashladnog kola

- 1) uređaj za detekciju i identifikaciju ispuštanja, sa tačnošću od najmanje 5 g/godini;
- 2) tečnosti ili sapuni za pravljenje sapunice;
- 3) zaštitne naočare i rukavice.

2. Tehnički alati potrebni za proveru ispuštanja iz sistema za zaštitu od požara koji sadrže 3 kg ili više kontrolisanih supstanci

- 1) uređaj za detekciju i identifikaciju ispuštanja, sa tačnošću od najmanje 5 g/godini;
- 2) tečnosti ili sapuni za pravljenje sapunice;
- 3) uređaj za merenje temperature u opsegu od -20 °C do +50 °C, sa tačnošću od najmanje +/-1 °C;
- 4) komplet vaga za merenje sa tačnošću od najmanje +/-0,1 kg za opseg do 200 kg, 0,2 kg za opseg do 600 kg i 0,5 kg za opseg do 600 kg;
- 5) zaštitne naočare i rukavice.

3. Tehnički alati potrebni za instalaciju i održavanje ili servisiranje rashladne i klimatizacione opreme i toplotnih pumpi koji sadrže manje od 3 kg kontrolisanih supstanci ili manje od 6 kg kontrolisanih supstanci, ako su hermetički zatvoreni i obeleženi kao takvi

- 1) uređaj za sakupljanje gasovitih rashladnih sredstava iz opreme;
- 2) servisna creva sa zaustavnim ventilima u cilju sprečavanja ispuštanja rashladnog sredstva u životnu sredinu;
- 3) komplet opreme projektovane za punjenje opreme i cilindara sa rashladnim sredstvom, uključujući pokretnu vakuum pumpu koja je u stanju da dostigne pritisak jednak ili niži od 270 Pa, komplet manometara i vagu ili menzuru;
- 4) cilindri pod pritiskom sa dva ventila - najmanje jedan za svaku vrstu kontrolisane supstance ili smeše, kapaciteta prilagođenog sakupljenoj količini kontrolisane supstance ili smeše;
- 5) komplet standardnih alata i ključeva;
- 6) zaštitne naočare i rukavice.

4. Tehnički alati potrebni za instalaciju i održavanje ili servisiranje rashladne i klimatizacione opreme i toplotnih pumpi koji sadrže 3 kg ili više kontrolisanih supstanci ili 6 kg ili više kontrolisanih supstanci, ako su hermetički zatvoreni i obeleženi kao takvi, uključujući proveru ispuštanja svake opreme koja podrazumeva prekid rada rashladnog

kruga

- 1) uređaj za sakupljanje gasovitih rashladnih sredstava iz opreme;
- 2) servisna creva sa zaustavnim ventilima u cilju sprečavanja ispuštanja rashladnog sredstva u životnu sredinu;
- 3) komplet opreme projektovane za punjenje opreme i cilindara sa rashladnim sredstvom, uključujući pokretnu vakuum pumpu koja je u stanju da dostigne pritisak jednak ili niži od 270 Pa, komplet manometara i vagu ili menzuru;
- 4) cilindri pod pritiskom sa dva ventila - najmanje jedan za svaku vrstu kontrolisane supstance ili smeše, kapaciteta prilagođenog sakupljenoj količini kontrolisane supstance ili smeše;
- 5) električni ili gasni uređaj za tvrdo lemljenje;
- 6) uređaj za detekciju i identifikaciju ispuštanja, sa tačnošću od najmanje 5 g/godini ili
- 7) fluorescentna tečnost za UV detekciju i UV lampa ili
- 8) tečnosti ili sapuni za pravljenje sapunice;
- 9) komplet alata za testiranje zaptivenosti i otpornosti opreme na ispuštanje, uključujući cilindre pod pritiskom sa inertnim gasom opremljene redukcionim ventilima, manometrima;
- 10) uređaj za merenje temperature od - 50°C do +150 °C, sa tačnošću od ±0,5 °C;
- 11) uređaj za merenje električnih parametara, uključujući jačinu struje, napon struje i električni otpor;
- 12) uređaji za merenje pritiska u opsegu od 60 Pa do 3,0 MPa;
- 13) komplet standardnih alata i ključeva;
- 14) zaštitne naočare i rukavice.

5. Tehnički alati potrebni za instalaciju i održavanje ili servisiranje sistema za zaštitu od požara koji sadrže 3 kg ili više kontrolisanih supstanci

- 1) uređaj za sakupljanje gasovitih sredstava za gašenje požara iz sistema za zaštitu od požara;
- 2) servisna creva sa zaustavnim ventilima u cilju sprečavanja ispuštanja sredstava za gašenje požara u životnu sredinu;
- 3) uređaj za merenje temperature od - 20°C do +50 °C, sa tačnošću od ±0,5 °C;
- 4) komplet manometara sa skalom od 0 MPa do 10 MPa, sa minimalnom klasom tačnosti od 1,5;
- 5) cilindri pod pritiskom sa dva ventila, najmanje jedan za svaki tip kontrolisane supstance koja se koristi kao sredstvo za gašenje požara, kapaciteta prilagođenog sakupljenoj količini sredstva za gašenje požara;
- 6) komplet vaga za merenje sa tačnošću od najmanje +/-0,1 kg za opseg do 200 kg, 0,2 kg za opseg do 600 kg i 0,5 kg za opseg do 600 kg;
- 7) komplet alata za testiranje zaptivenosti i otpornosti opreme na ispuštanje sistema, uključujući cilindre pod pritiskom sa inertnim gasom opremljene redukcionim ventilima i manometrima;
- 8) komplet standardnih alata i ključeva;
- 9) elektronski prenosivi identifikator curenja sa tačnošću od najmanje 5 g/godini (potrebno je

proveravanje tačnosti identifikatora svakih 12 meseci);

- 10) komplet za detekciju ispuštanja korišćenjem metode ultraljubičastog zračenja;
- 11) tečnosti ili sapuni za pravljenje sapunice;
- 12) zaštitne naočare i rukavice.

6. Tehnički alati potrebni za sakupljanje kontrolisanih supstanci iz rashladne i klimatizacione opreme i toplotnih pumpi koji sadrže manje od 3 kg kontrolisanih supstanci ili manje od 6 kg kontrolisanih supstanci, ako su hermetički zatvoreni i obeleženi kao takvi i za odlaganje te opreme

- 1) uređaj za sakupljanje gasovitih rashladnih sredstava iz opreme;
- 2) servisna creva sa zaustavnim ventilima u cilju sprečavanja ispuštanja rashladnog sredstva u životnu sredinu;
- 3) cilindri pod pritiskom, najmanje jedan za svaku vrstu kontrolisane supstance ili smeše;
- 4) vaga za merenje.

7. Tehnički alati potrebni za sakupljanje kontrolisanih supstanci iz sistema za zaštitu od požara koji sadrže 3 kg ili više kontrolisanih supstanci i za odlaganje tih sistema

- 1) uređaj za sakupljanje gasovitih sredstava za gašenje požara iz sistema za zaštitu od požara;
- 2) servisna creva sa zaustavnim ventilima u cilju sprečavanja ispuštanja sredstava za gašenje požara u životnu sredinu;
- 3) uređaj za merenje temperature od - 20°C do +50 °C, sa tačnošću od ±0,5 °C;
- 4) cilindri pod pritiskom sa dva ventila, najmanje jedan za svaku vrstu kontrolisane supstance koja se koristi kao sredstvo za gašenje požara, kapaciteta prilagođenog sakupljenoj količini kontrolisane supstance;
- 5) komplet vaga za merenje sa tačnošću od najmanje +/- 0,1 kg za opseg do 200 kg, 0,2 kg za opseg do 600 kg i 0,5 kg za opseg do 600 kg;
- 6) komplet standardnih alata i ključeva;
- 7) elektronski prenosivi identifikator curenja sa tačnošću od najmanje 5 g/godini (potrebno je proveravanje tačnosti identifikatora svakih 12 meseci);
- 8) zaštitne naočare i rukavice.

8. Tehnički alati potrebni za sakupljanje kontrolisanih supstanci iz opreme koja sadrži 3 kg ili više kontrolisanih supstanci kao rastvarača i za odlaganje te opreme

- 1) cilindar (ili cilindri) za prikupljanje sakupljenih kontrolisanih supstanci, sa dobrim zaptivanjem i priključkom za pumpu, tako da je sakupljanje moguće bez otvaranja cilindra, sa ventilom za ispuštanje, napravljen od materijala otpornog na sakupljenu kontrolisanu supstancu, kapaciteta prilagođenog količini sakupljene kontrolisane supstance;
- 2) ručna ili mehanička pumpa za pumpanje kontrolisane supstance;
- 3) komplet creva napravljenih od materijala otpornih na sakupljenu kontrolisanu supstancu;
- 4) vaga za merenje sa tačnošću od +/- 0,1 kg i skalom prilagođenom kapacitetu cilindara;
- 5) komplet standardnih alata i ključeva;

6) zaštitne naočare i rukavice.

PRILOG 11.

PROCEDURE KOJE JE POTREBNO PRATITI PRI PROVERI ISPUŠTANJA RASHLADNE I KLIMATIZACIONE OPREME, TOPLITNIH PUMPI I SISTEMA ZA ZAŠTITU OD POŽARA KOJI SADRŽE 3 KG ILI VIŠE KONTROLISANIH SUPSTANCI

I. Procedure za proveru ispuštanja iz rashladne i klimatizacione opreme i topotnih pumpi koji sadrže 3 kg ili više kontrolisanih supstanci

Napomena (1): Opisane procedure se ne odnose na hermetički zatvorene sisteme koji sadrže manje od 6 kg kontrolisanih supstanci.

Napomena (2): Novu instaliranu opremu potrebno je proveriti na ispuštanje odmah nakon puštanja u rad.

Napomena (3): Proveru ispuštanja potrebno je zabeležiti na Obrascu br. 14 iz Priloga 9, a komentare servisnog tehničara treba uneti u odgovarajuću kolonu obrasca.

Napomena (4): Pre provere ispuštanja, servisni tehničari treba da pročitaju sve komentare vezane za prethodne provere ispuštanja ili popravke opreme zabeležene na Obrascu br. 14 iz Priloga 9.

1. Potrebno je proveriti sledeće delove opreme:

- 1) spojeve i priključke;
- 2) ventile, uključujući zaptivanje vretena ventila;
- 3) zaptivke, uključujući zaptivke na zamenjivim sušačima i filterima;
- 4) delove sistema koji su podložni vibracijama;
- 5) priključke za sigurnosne i regulacione uređaje.

2. Moguće je primeniti direktnе ili indirektnе metode provere ispuštanja. Direktnе metode mogu se uvek primeniti, dok se indirektnе metode mogu primeniti samo ako parametri opreme iz tačke 4, koji se analiziraju, pružaju pouzdane informacije o punjenju kontrolisanom supstancom navedenom u evidenciji opreme i o verovatnoći da će doći do ispuštanja.

3. Direktnе metode

Moguće je primeniti jednu ili više sledećih direktnih metoda:

- korišćenje uređaja za detekciju gasova;
- korišćenje ultraljubičastih tečnosti ili uvođenje boje u rashladno kolo (ova metoda može se sprovesti samo ako je odobrena od strane proizvođača te opreme i ako je primenjuje servisni tehničar koji poseduje odgovarajući sertifikat za prekidanje rashladnog kruga);
- korišćenje tečnosti ili sapuna za pravljenje sapunice.

Kada metode primenjene na delove opreme navedene u tački 1. pokažu da nema ispuštanja, a servisni tehničar sumnja na postojanje ispuštanja, potrebno je da proveri delove opreme koji nisu navedeni u tački 1. ovog priloga.

Pre testiranja zaptivenosti opreme primenom inertnog gasa pod pritiskom, servisni tehničar koji poseduje odgovarajući sertifikat mora da sakupi kontrolisanu supstancu iz opreme.

4. Indirektne metode

Jedan ili više sledećih parametara opreme mogu se analizirati vizuelno/ručnim metodama:

- pritisak;
- temperatura;
- struja kompresora;
- nivoi tečnosti;
- zapremina ponovnog punjenja.

Svako potencijalno ispuštanja treba da prati jedna od direktnih metoda opisanih pod tačkom 3. Jedna ili više sledećih situacija ukazuje na potencijalno ispuštanje:

- 1) fiksni sistem za detekciju ispuštanja ukazuje na ispuštanje;
- 2) oprema proizvodi nekarakteristične zvukove, vibracije, stvara led ili nema dovoljan kapacitet hlađenja;
- 3) pojava korozije, ispuštanje ulja i oštećenja delova ili materijala na mogućim tačkama ispuštanja;
- 4) indikacija ispuštanja na vidnim staklima, nivokaznim ili drugim vizuelnim pomagalima;
- 5) indikacija oštećenja na sigurnosnim prekidačima, presostatima, meračima i senzorskim priključcima;
- 6) odstupanje od normalnih radnih uslova na koje ukazuju gore navedeni analizirani parametri, uključujući očitavanja elektronskih sistema u realnom vremenu;
- 7) ostali znaci koji ukazuju na gubitke rashladnog sredstva prilikom punjenja.

5. Popravka ispuštanja

Popravke ispuštanja mora da obavlja servisni tehničar koji poseduje odgovarajući sertifikat. Kada je neophodno, pre popravke potrebno je obaviti sakupljanje rashladnog sredstva. Operater opreme dužan je da obezbedi da se testiranje pritiska izvrši nakon popravke. Servisni tehničar je obavezan da unese informaciju o uzroku ispuštanja, kao deo svog komentara, u odgovarajuću kolonu Obrasca br. 14 iz Priloga 9.

6. Kontrolna provera

Kontrolna provera prema članu 33. ove uredbe treba da se usmeri na delove opreme na kojima su pronađena i sanirana ispuštanja, kao i na susedne delove u slučaju da su pretrpela oštećenja tokom popravke.

II. Procedure za proveru ispuštanja iz sistema za zaštitu od požara koji sadrže 3 kg ili više kontrolisanih supstanci

Napomena (1): Novi instalirani sistem za zaštitu od požara potrebno je proveriti na ispuštanje odmah nakon puštanja u rad.

Napomena (2): Proveru ispuštanja potrebno je zabeležiti na Obrascu br. 14 iz Priloga 9, a komentare

servisnog tehničara treba uneti u odgovarajuću kolonu obrasca.

Napomena (3): Pre provere ispuštanja, servisni tehničari treba da pročitaju sve komentare vezane za prethodne provere ispuštanja ili popravke sistema za zaštitu od požara zabeležene na Obrascu br. 14 iz Priloga 9.

1. Vizuelne i ručne provere

- Da bi identifikovao oštećenje ili znakove ispuštanja, servisni tehničar koji poseduje odgovarajući sertifikat treba da obavi vizuelnu proveru regulacionih uređaja, cilindara, komponenti i priključaka koji su pod pritiskom;
- Jedna ili više sledećih situacija predstavlja pretpostavku za ispuštanje:
- fiksni sistem za detekciju ispuštanja ukazuje na ispuštanje;
- bilo koji cilindar pokazuje pad pritiska, sveden u odnosu na temperaturu, za više od 10%;
- bilo koji cilindar pokazuje gubitak sredstva za gašenje požara u količini većoj od 5%;
- postoje drugi znaci koji ukazuju na ispuštanje.

2. Popravka ispuštanja

Popravku ispuštanja mora da sprovede servisni tehničar koji poseduje odgovarajući sertifikat. Operater je dužan da obavi testiranje na ispuštanje pre ponovnog punjenja sredstvom za gašenje požara. Servisni tehničar je obavezan da unese informaciju o uzroku ispuštanja, kao deo svog komentara, u odgovarajuću kolonu Obrasca br. 14 iz Priloga 9.

3. Kontrolna provera

Kontrolna provera prema članu 33. ove uredbe treba da se usmeri na one delove opreme na kojima su pronađena i sanirana ispuštanja, kao i na susedne delove u slučaju da su pretrpela oštećenja tokom popravke.

